

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA o.p.s.

Studijní program: N0413A050001 Ekonomika a management

Studijní obor/specializace: Specializace Mezinárodní podnikání a právo

**PRÁVNÍ ÚPRAVA DAŇOVÉHO PORADENSTVÍ
V ČR**

Diplomová práce

Bc. Martina FIŠEROVÁ

Vedoucí práce: JUDr. Petr Frischmann, LL.M., Ph.D.

ŠKODA AUTO Vysoká škola

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Bc. Martina Fišerová**
Studijní program: Ekonomika a management
Specializace: Mezinárodní podnikání a právo

Název tématu: **Právní úprava daňového poradenství v ČR**

Cíl: Práce se zabývá problematikou výkonu daňového poradenství v ČR z hlediska svobody přístupu k profesi a systémové kontroly kvality. Cílem práce je kromě analýzy vývoje právní úpravy v procesu etablování samosprávné profese zejména zhodnocení adekvátního nastavení kvalifikačních předpokladů pro výkon činnosti daňového poradce z hlediska vstupu do profese. Dominantním cílem práce je analýza a zhodnocení zákonných kvalifikačních předpokladů uchazečů o výkon profese daňového poradce se zřetelem k obsahu curricula vysokých škol ekonomického zaměření a analýza a zhodnocení úlohy a funkce Komory daňových poradců v procesu přípravy a vzdělávání uchazečů. Přínosem diplomantky k problematice jsou praktická doporučení pro uchazeče o profesi z hlediska oborové profilace, volby adekvátního institucionálního vzdělávání, vhodných forem a metod sebevzdělávání i systému průběžného dalšího vzdělávání zabezpečeného prostřednictvím Komory daňových poradců při samotném výkonu profese.

Rámcový obsah:

Rozsah práce: 55 – 65 stran

Seznam odborné literatury:

1. LICHNOVSKÝ, O. – KRÍSTEK, L. *Trestní právo daňové*. LICHNOVSKÝ, Ondřej, Jan VUČKA a Lukáš KRÍSTEK. Trestní právo daňové. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-800-9.; C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-800-9.
2. KRUPÍČKOVÁ, L. – JORDÁNOVÁ, K. – NOVOTNÁ, M. *Daňové řízení*. Praha: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-730-9.
3. ÚZ č. 1135. *Daňový řád : zákony, vyhlášky, pokyny, rozhodnutí a sdělení MF a GFŘ. Daňové poradenství. Finanční správa.: redakční uzávěrka 11.4.2016*. Ostrava: Sagit, 2016. ISBN 978-80-7488-166-4.
4. Auditor. Praha: Infomedia. ISSN 1210-9096
5. Bulletin Komory daňových poradců České republiky. Brno: Komora daňových poradců České republiky, 1993-. ISSN 1211-9946

Datum zadání diplomové práce: únor 2021

Termín odevzdání diplomové práce: leden 2022

L. S.

Elektronicky schváleno dne 10. 6. 2021

Bc. Martina Fišerová
Autorka práce

Elektronicky schváleno dne 10. 6. 2021

JUDr. Petr Frischmann, LL.M., Ph.D.
Vedoucí práce

Elektronicky schváleno dne 10. 6. 2021

prof. Ing. Stanislav Šaroch, Ph.D.
Garant studijní specializace

Elektronicky schváleno dne 10. 6. 2021

doc. Ing. Pavel Mertlík, CSc.
Rektor ŠAVŠ

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci vypracovala samostatně a použité zdroje uvádím v seznamu literatury. Prohlašuji, že jsem se při vypracování řídila vnitřním předpisem ŠKODA AUTO VYSOKÉ ŠKOLY o.p.s. (dále jen ŠAVŠ) směrnici OS.17.12 Vypracování závěrečné práce.

Jsem si vědoma, že se na tuto závěrečnou práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, že se jedná ve smyslu § 60 o školní dílo a že podle § 35 odst. 3 je ŠAVŠ oprávněna mou práci využít k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna podle § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Beru na vědomí, že ŠAVŠ má právo na uzavření licenční smlouvy k této práci za obvyklých podmínek. Užiji-li tuto práci, nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, mám povinnost o této skutečnosti informovat ŠAVŠ. V takovém případě má ŠAVŠ právo ode mne požadovat příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to až do jejich skutečné výše.

V Mladé Boleslavi dne 26.04.2022

Děkuji JUDr. Petru Frischmannovi, LL.M., Ph.D. za odborné vedení závěrečné práce, poskytování rad a informačních podkladů.

Obsah

Úvod.....	7
1 Vznik a vývoj daňového poradenství v České republice	13
2 Komora daňových poradců České republiky.....	22
2.1 Orgány Komory daňových poradců ČR.....	23
2.2 Spolupráce Komory s jinými institucemi	26
3 Daňové poradenství optikou legislativy.....	28
3.1 Boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti	29
3.2 Občanský zákoník, ochrana spotřebitele a GDPR	30
3.3 Daňové a trestní řízení	31
4 Úloha daňového poradce.....	34
5 Kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti daňového poradce	38
5.1 Vývoj podoby kvalifikačních zkoušek	40
5.2 Průběh kvalifikační zkoušky	42
5.3 Úspěšnost u zkoušek v čase	43
6 Proces přípravy a vzdělávání uchazečů	46
6.1 Přípravné kurzy ke zkouškám pořádané Komorou daňových poradců ...	47
6.2 Individuální příprava preferovaná autorkou práce	48
6.3 Metodika přípravy na zkoušky.....	50
7 Praktická doporučení pro uchazeče o profesi daňového poradce	53
7.1 Oborová profilace	54
7.2 ŠKODA AUTO Vysoká škola o.p.s. a vhodná specializace	54
7.3 Specializace na Vysoké škole ekonomické v Praze.....	57
8 Kontinuální vzdělávání.....	58
8.1 Odborné vzdělávání daňových poradců.....	60
8.2 Zasedání sekcí a pracovních skupin	61
8.3 Osobní rozvoj daňového poradce	61
Závěr	63
Seznam literatury	68
Seznam obrázků a tabulek.....	72

Seznam použitých zkratk a symbolů

AML	Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
CFE	Confédération Fiscale Européenne
ČR	Česká republika
DP	Daňový poradce
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPS	Daňově poradenská společnost
EU	Evropská unie
GDPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES
GFŘ	Generální finanční ředitelství
IFA	International Fiscal Association
KDP	Komora daňových poradců České republiky
KPV	Kontinuální profesní vzdělávání
MF	Ministerstvo financí České republiky
NSS	Nejvyšší správní soud
NÚR	Národní účetní rada
ObZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
PSP	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
VH	Valná hromada
ZoDP	Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky
ZoU	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Úvod

Právní úprava daňového poradenství je v České republice zakotvena od roku 1992 zákonem č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky. Od této doby prošel obor daňového poradenství a samotná profese daňového poradce postupným vývojem. Na úvod je třeba vysvětlit, co se skrývá pod pojmem daňové poradenství, kdo je vlastně daňový poradce a co je jeho pracovní náplní. Daňové poradenství je široká škála služeb poskytovaných daňovým poradcem svým klientům. Daňový poradce se v rámci vzájemné důvěry se svým klientem snaží o co nejvyšší možné daňové úspory klienta v rámci mezích zákonů a poskytuje mu finanční a ekonomické rady ve věcech daní a s tím souvisejících poplatků. Nejde jen o službu podání daňového přiznání, nýbrž o práci méně viditelnou, která tomuto předchází. Klienti přichází do daňové kanceláře s případy, které vyžadují hlubší analýzu, následné vyhodnocení případů se souvisejícími přírůsky a riziky pro klienta a zjištění optimálního řešení.

Daňové poradenství je proces. Zahrnuje mimo jiné sledování aktuální daňové judikatury, ale také zastupování klienta při řešení sporů s finančním úřadem. Daňový poradce musí vědět, jaké povinnosti má správce daně a co si vůči klientovi může či nemůže dovolit a zároveň musí znát práva a povinnosti klienta. Služby poskytované daňovým poradcem jsou velice široké a komplexní a v posledních letech se obor daňového poradenství přesouvá více k oblasti právní. Daňový poradce musí být vyzbrojen znalostmi a chápáním právních souvislostí daňových zákonů, aby byl schopen optimalizovat svým klientům podnikatelskou činnost. Neznalost daňových zákonů a souvisejících právních předpisů může podnikatelům způsobit nejen ekonomicky nevýhodné dopady. Profese daňového poradce je vysoce riziková a daňoví poradci jsou potencionálními účastníky organizovaného zločinu. Daňový poradce ručí celým svým majetkem. Je nutností být při výkonu této profese maximálně pečlivý a předcházet možným rizikům.

Postupným vývojem si prošly i vztahy mezi Ministerstvem financí a Komorou daňových poradců, které jsou velmi důležité z hlediska výkladu a uplatňování daňových zákonů. Ideálním stavem z pohledu pracovních, avšak i mezilidských vztahů mezi členy Komory a zaměstnanci správy daní je stav, kdy obě strany spolupracují, uvědomují si důležitost vzájemné spolupráce a dohody a ani z lidské

stránky nepanuje nevraživost, nýbrž vzájemné pochopení, ve kterém si s nadsázkou řečeno obě strany uvědomují, z pohledu správce daně, že plátcí daní, a tedy tvůrci hrubého domácího produktu jsou ti, co je živí a není možno neustálým zvyšováním daní a nesmyslnými pokutami je přivést ke krachu a tím i sebe připravit o mzdu. Zároveň z pohledu členů Komory, kteří se správcem daně o novelách a daňových zákonech vyjednávají, mají na zřeteli, že není možno a ani by nemělo být záměrem obejít daňové povinnosti svých klientů a šikovně kličkovat v mezerách zákonů, aby se nakonec spokojený klient daňové zátěže zbavil zcela.

Toto je však pohledem autorky příklad podobný teorii dokonalé konkurence optikou mikroekonomie, která se v praxi obvykle rovněž nevyskytuje, a to je druhým důvodem, proč je nejen užitečná, ale i nutná organizace Komory daňových poradců České republiky. Tímto autorka ovšem nechce říci, že správce daně zaměstnává nepoctivé a zlostné výběrčí, zatímco stát se chová jako lichvář, nýbrž pouze upozorňuje na nutnost protiváhy systému o dvou stranách, tudíž je jasné, že na obou stranách mohou vznikat lidská pochybení, ať již záměrná či neúmyslná a zrovna tak jako při obhajobě této diplomové práce není od věci mít ve všech směrech proti sobě objektivního, kriticky smýšlejícího a v ideálním případě férového oponenta.

Problematiku daňového poradenství autorka zvolila hned z několika důvodů. V první řadě nutno říci, že posloupnost v uvádění důvodů není hierarchická. Jedním z důvodů je poskytnout k užítku vlastní zkušenost autorky s úspěšným absolvováním kvalifikačních zkoušek a shrnout nejdůležitější postřehy z přípravy a nabídnout funkční metodiku s upozorněním na důležitá fakta a body zkoušky pro potencionální uchazeče a předejít tak nejčastějšímu případu, kdy uchazeč zkoušky skládá navícekrát, jelikož je při první zaskočen jak náročností a složitostí zkouškových případů, tak časovým limitem, který se optikou nezasvěceného zdá více než dostatečný.

Pragmatickým důvodem je zajisté i fakt, že je velmi nízký počet daňových poradců ve věku do třiceti let, přičemž ke kvalifikační zkoušce pro vstup do této profese je uchazeč připuštěn již po dokončeném bakalářském stupni studia a může tedy ve velmi nízkém věku rychle nabírat zkušenosti a dostat se k finančně zajímavým obchodním příležitostem, ať už jako zaměstnanec daňové kanceláře či podnikatel v tomto složitém oboru, čemuž samozřejmě odpovídají i jeho zisky či mzda,

samozřejmě dle kvality služeb konkrétního jedince. Je zde velmi častá spolupráce s advokáty či advokátními kancelářemi, kde nebývají nezvyklé vysoké odměny z úspěšně vyřešených případů. Dalším z důvodů je skutečnost obecně nízké finanční gramotnosti českého národa a také velmi nízká míra orientace v daňových zákonech, možnostech daňových úlev a podobně. Není zajisté nutné, aby každý občan byl vybaven znalostmi a zkušenostmi profesionálního daňového poradce, ovšem práce by mohla v každém, kdo si ji jen letmo pročte indukovat otázku, zda ho tento obor zajímá či přímo chce být daňovým poradcem, na které je tato práce primárně mířena. Sekundárně by však mohla a měla podsouvat otázku, zda se jako čtenář tohoto textu alespoň letmo orientuje v problematice zdaňování či by neměl zvážit konzultaci s daňovým poradcem.

Dalších důvodů k tvorbě této práce by se zcela jistě našlo mnoho. Tento nelze opomenout, a sice při nahlédnutí zpět po časové ose pouhých dvacet až třicet let je možno spatřit velmi prudký nárůst právních předpisů a jejich novel obecně, daňových nevyjímaje. Tímto faktem na paměti a druhým, že česká legislativa neznalost zákona neomlouvá, může se i poctivě smýšlející podnikatel či fyzická osoba, byť v dobré víře, dopustit přestupků i trestných činů v oblastech zdaňování a způsobit si tak zbytečné nepříjemnosti. Zda je takto komplikovaný a nebetyčně složitý systém k užitku většiny občanů, kterým má sloužit, a s jejichž penězi hospodaří je otázkou spíše filozoficko-politologickou, ovšem důležitou, a měla by být pokládána častěji v širších kruzích.

Diplomová práce má více cílů, mezi něž patří analýza vývoje právní úpravy profese daňového poradce, která je popsána v první kapitole, nicméně hlavním cílem této práce je zhodnocení adekvátního nastavení kvalifikačních předpokladů pro výkon daňového poradenství, a s tím související cíl zanalyzovat a zhodnotit zákonné kvalifikační předpoklady uchazečů se zřetelem k obsahu curricula vysokých škol ekonomického zaměření. Zde je práce zaměřena na ŠKODA AUTO Vysokou školu, o.p.s. a Vysokou školu ekonomickou v Praze, jejich srovnání z hlediska oborové profilace spolu s nastíněním možnosti potencionálních úprav vzdělávacích programů či obsahu portfolia potřebného pro tuto profesi. Dalším cílem je analýza a zhodnocení úlohy a funkce Komory daňových poradců České republiky v procesu přípravy k úspěšnému složení kvalifikačních zkoušek uchazečů a individuální či institucionální formy vzdělávání uchazečů.

Diplomová práce je rozdělena do osmi kapitol, přičemž každá kapitola obsahuje vícečetné pohledy na danou problematiku s maximální snahou o náhled na dané téma objektivní optikou. Rovněž obsahuje vlastní zkušenosti, poznatky či myšlenky snažící se o přesné vystižení či obohacení čtenáře této práce s cílem doporučit a vystihnout vše důležité pro potencionální zájemce o tuto profesi, kteří z pochopitelných důvodů jsou těchto zkušeností prosti a tato práce si nedává za cíl nic menšího, než že by jim snad mohla být i k užitku.

V rámci první kapitoly je popsán vznik a vývoj daňového poradenství v České republice, hlavní milníky postupného etablování této profese a utváření Komory daňových poradců České republiky, jakožto samosprávné profesní organizace. Počet daňových poradců se již od samého založení této organizace každoročně zvyšuje, byť v posledních letech mírněji, což vypovídá o trvalém zájmu o vstup do této profese a atraktivitě tohoto oboru a zároveň poptávce ze strany klientů, která logicky koreluje s nárůstem a komplikovaností daňových zákonů České republiky.

V kapitole následující je představena Komora daňových poradců České republiky, jednotlivé orgány a jejich hlavní činnosti. Hlavním úkolem organizace je chránit a prosazovat zájmy svých členů a vytvářet podmínky pro vysokou úroveň tohoto oboru. Členství je pro daňové poradce povinné a dle autorky přínosné. S přihlédnutím k faktu, že členství v této organizaci není, jakkoliv omezující, nevyplývají z něj pro daňové poradce zbytečné zátěže, nelze tedy vyvrátit původní záměr vzniku Komory daňových poradců České republiky, a sice sdružovat a pomáhat si a zároveň u toho vytvářet nové generace odborníků v těchto oborech.

Ve třetí kapitole je daňové poradenství popsáno z pohledu právního. Jsou zde uvedeny další důležité zákony a právní úpravy přímo související s touto profesí, ovšem ne z pohledu znalosti daňových zákonů, kterých daňový poradce využívá vůči své klientele, jako spíše zákonů týkajících se jeho činnosti a zákonných povinností vůči institucím, které nutně musí znát.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na profesi daňového poradce, kdo se může stát daňovým poradcem, za jakých podmínek, co tato profese obnáší a jaké povinnosti jim ze zákona vyplývají.

V páté kapitole jsou představeny a zhodnoceny kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti této profese. Jsou zde podrobněji uvedeny všechny případné překážky jak

z pohledu trestního práva, dosaženého vzdělání potencionálních uchazečů s přesahem do zahraničí pro případ, že by čtenáři této práce byli z jiné země nebo uvažovali o provozu daňové kanceláře mimo Českou republiku. Rovněž se zde autorka v práci snaží poukázat na velmi odlišné přístupy různých zemí z pohledu nároků na daňové poradce z hlediska vzdělání a oborové profilace s věcným komentářem k této problematice. Kromě předpokladu se tato kapitola věnuje věcnému popisu průběhu kvalifikačních zkoušek a jejich postupného vývoje od vzniku této profesní organizace včetně drobného přehledu procentuální úspěšnosti v čase.

Následující kapitola je zaměřena na proces přípravy a vzdělávání uchazečů. Nabízí hlavní dvě možnosti přípravy ke kvalifikačním zkouškám, a to přípravné kurzy pořádané Komorou daňových poradců a vlastní individuální přípravu. V těchto ohledech autorka zhodnocuje nabízené možnosti subjektivní optikou, avšak v dobré víře v plnou objektivitu ve výhodách a nevýhodách daných možnostmi tak, aby si čtenář vytvořil co možná nepřesnější představu o variantách přípravy a vyhodnotil, která z nich je mu bližší. Dále by měla být k užitku čtenáře popsána vlastní zkušenost autorky obohacená o detaily a strukturu zkouškových příkladů a jejich záludností.

V kapitole sedmé autorka uvedla praktická doporučení pro uchazeče o tuto profesi. V této kapitole je věnována pozornost důkladnějšímu seznámení s každodenní realitou daňových poradců, jsou zde doporučeny materiály k bližšímu seznámení s tímto oborem, které autorka považuje za nutné před učiněním kroku přípravy na kvalifikační zkoušky a následné dráze daňového poradce. Pozornosti neuniká rovněž oborová profilace a vhodnost vzdělávacích institucí a jejich vzdělávacích programů k tomuto oboru a krátké kvalitativní srovnání konkrétních vysokých škol ekonomického zaměření.

Poslední kapitola je zaměřena na důležitost kontinuálního vzdělávání, jelikož úspěšným složením kvalifikační zkoušky práce právě vzniklého daňového poradce teprve začíná. S přihlédnutím k faktu, že se jedná o velmi dynamický obor, ve kterém každoročně dochází k velkému množství změn, je nasnadě, že znalosti potřebné k úspěšnému složení kvalifikační zkoušky k úspěšnému fungování daňového poradce v praxi nebudou dostatečným vybavením a již po roce bez kontinuálního vzdělávání budou v konkrétních oblastech nepřesné. Kontinuální

vzdělávání není pro daňové poradce povinností, ale je na dobrovolném rozhodnutí jedince, avšak bez neustálého prohlubování svých znalostí a sledování novel daňové judikatury se výkon této profese stává více rizikový jak pro daňového poradce, tak hlavně pro jeho klienty, jak již vyplývá z výše zmíněného. Klienti si mohou ověřit, zda je jejich daňový poradce ke kontinuálnímu vzdělávání přihlášen a poskytuje jim to záruku poskytovaných služeb na vysoké úrovni. Nutno poznamenat, že kontinuální vzdělávání je dobrovolný závazek daňového poradce vůči Komoře daňových poradců, byť tak jedinec činí dobrovolně, musí splnit v průběhu roku povinnosti stanovené touto organizací.

Praktickým přínosem autorky je doporučení pro uchazeče o tuto profesi z hlediska oborové profilace a volby adekvátního institucionálního vzdělávání a vhodných forem a metod sebevzdělávání, kde autorka popisuje a doporučuje metodiku na základě vlastní zkušenosti s úspěšným absolvováním kvalifikačních zkoušek a následnou praxí daňového poradce.

Na obrázku 1 je pro lepší orientaci znázorněno tématické členění cílů diplomové práce.

Obr. 1 *Tématické členění cílů diplomové práce*

1 Vznik a vývoj daňového poradenství v České republice

Počátek profese daňového poradce a celé oblasti daňového poradenství lze datovat do roku 1992, ve kterém ke dni 1.12.1992 nabytí účinnosti zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, v němž jsou stanoveny základní principy, na kterých je výkon daňového poradenství postaven a bez větších změn zůstaly tyto principy platné do současnosti. Do roku 1992 se služby daňového poradenství poskytovaly na základě registrace dle zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, avšak v tomto zákoně nebyla upravena odpovědnost daňového poradce a výkon této profese blíže specifikován nebyl. Stejně tomu bylo u zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, který podrobnější specifikaci profese daňového poradce také neobsahoval. Konec roku 1992 byl pro výkon služeb daňového poradenství významný a nabytí účinnosti ZoDP zavádí tuto svobodnou profesi již se specifikací práv a povinností daňového poradce. Proces etablování této samosprávné profese byl postupný. Komora daňových poradců České republiky byla založena v roce následujícím, a to 29.5.1993 ustavující Valnou hromadou, dle ZoDP se sídlem v Brně. Na jejím počátku stálo 192 daňových poradců a přípravný výbor pro Komoru daňových poradců (dále jen „Komora“ nebo „KDP“). Nejprve bylo nutné zabývat se základními otázkami pro správné fungování Komory a nastavení všech potřebných parametrů a formálních záležitostí pro výkon činnosti daňových poradců. Jednalo se například o vzhled loga Komory, formát průkazu daňového poradce či vzor jeho razítka (viz Obr. 3). Právě nad otázkou správného vzhledu loga Komory byly vedeny dlouhé filozofické debaty, zda má či nemá být použit státní znak. Na obrázku 2 je konečná verze loga, která byla schválena v podobě vyobrazení bílého lva na modrém poli erbovitého tvaru, kolem kterého je modrý nápis Komora daňových poradců ČR.

Zdroj: (Komora daňových poradců ČR, 2004)

Obr. 2 Logo KDP ČR

Zdroj: (Komora daňových poradců ČR, 2014)

Obr. 3 Vzor razítka KDP ČR

Jedním z úkolů, které byly uloženy na ustavující Valné hromadě, bylo písemně informovat všechny členy Komory o všech činnostech Prezidia a dalších orgánů prostřednictvím Bulletinu, který byl poprvé vydán v červenci roku 1993 pod číslem 1/93 (Sadovský, 1993). Stal se tak základním komunikačním nástrojem této organizace a svou funkci tento časopis plní dodnes. Toto periodikum přináší jak všeobecné informace týkající se Komory, tak informace odborné, specificky související s činností daňových poradců jako například soudní rozhodnutí, výklady a metodické pokyny MF, komentáře a příspěvky členů. Měl by výhradně sloužit pro vnitřní potřeby členů Komory, pro něž je rozšiřován bezplatně v současnosti již i elektronickou formou.

První významné celorepublikové školení z oblasti daní a účetnictví se uskutečnilo za působení již druhého prezidenta Komory, kterým byl Ing. Zdeněk Šťastný v období 1994-1996 a který zastával názor, že daňový poradce pro svou profesi potřebuje jak znalosti z oblasti daní, tak i účetnictví. Zásluha o založení KDP a její umístění v Brně patří bezpochyby prvnímu prezidentovi Komory, kterým byl doc. Ing. Zdeněk Sadovský, CSc. pocházející právě z Brna. Od počátku ji vedl, byl v přípravném výboru a byl jedním z prvních aktivních daňových poradců. Uznání mu patří také za vypracování zkušebního řádu, organizaci zkoušek a navázání spolupráce s MF. Podle Šťastného (1994) požádal na jednání Prezidia o uvolnění z funkce z důvodu velkého pracovního zatížení. Zpočátku bylo mimo jiné nutno rozdělit jednotlivé oblasti do sekcí, pověřit jednotlivé daňové poradce vedením těchto sekcí, zorganizovat jejich chod, rozdělit a přiřadit úkoly, které se postupně měnily, rozšiřovaly a doplňovaly dle aktuálních potřeb. Úkoly a sekce byly na počátku rozděleny na sekci informatiky, pedagogiky, zahraničních styků, dotazů k legislativě, stížností a sledování usnesení, ale také neméně důležitá setkávání se zástupci MF a dalšími (Sadovský, 1993).

V roce 1993 vznikl Koordinační výbor pro daně, jehož založení bylo iniciováno Komorou z důvodu spolupráce s MF a na konci tohoto roku se uskutečnilo také první jednání. Právě vztahy MF a KDP jsou zásadní hlavně v rovině uplatňování daňových zákonů, výkladu právních norem, ale také v rovině legislativní (Nekovář, 1993). Bylo a stále je potřeba sjednotit výklady daňových zákonů mezi státní správou a daňovými poradci, hlavně v případech, kde dochází k rozporům v platných právních předpisech. Jde tedy o pravidelné schůzky s úředníky, kteří

danou legislativu připravovali. Zpočátku byly schůze důvěrné a nebyly písemně zaznamenávány, později však bylo rozhodnuto, že závěry z Koordinačního výboru budou písemně zveřejňovány. V následujících letech se schůzí začali účastnit i členové Komory auditorů ČR, členové Svazu účetních ČR a zástupci územních finančních orgánů a Generálního finančního ředitelství, kterému byla později svěřena organizace těchto jednání. Jde o proces, kdy je předložen podkladový materiál k projednání a výsledkem je publikace řešení této problematiky. Odpovědností daňových poradců je, aby byly podkladové materiály kvalitní, a tudíž byly pro praxi přínosem. V současnosti jsou závěry z Koordinačního výboru oporou i pro soudy (Nekovář, 2018 a).

V září roku 1993 byla uzavřena pojistná smlouva mezi KDP a Českou pojišťovnou, a.s. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou daňovým poradcem zapsaným v seznamu Komory v souvislosti s výkonem daňového poradenství (dále jen „profesní pojištění“). Povinnost daňového poradce uzavřít profesní pojištění vyplývá z ustanovení § 6 odst. 10 písm. a) ZoDP. Daňový poradce musí být pojištěn před zahájením výkonu své profese a po celou dobu výkonu daňového poradenství. Má na výběr mezi uzavřením individuální smlouvy nebo připojením se ke smlouvě rámcové, kterou má v současné době KDP uzavřenu s pojišťovnou Kooperativa. Povinnost pojištění se vztahuje i na právnické osoby vykonávající daňové poradenství. Výše profesního pojištění u fyzických osob vykonávajících daňové poradenství začíná na částce 2 900 Kč ročně a u daňově poradenských společností na částce 7 045 Kč ročně.

V roce 1994 se Komora stala členem CFE Tax Advisers Europe, což je Evropská organizace daňových poradců, která byla založena v roce 1959 v Paříži a sdružuje 33 národních profesních organizací daňových poradců z 26 států. Nešlo v té době o členství pevné, nýbrž o statut pozorovatele. Až v roce 1998 se Komora stala řádným členem jako první z bývalého východního bloku. CFE nyní celkem reprezentuje více než 200 000 daňových poradců (Tax Advisers Europe, 2021). Hlavní funkce této organizace budou popsány v následující kapitole.

V dubnu 1996 se prezidentem Komory stal Ing. Jiří Nekovář a ve vedení Komory působil až do roku 2011. Jako viceprezident působil 3 roky a 15 let byl jejím prezidentem. Za jeho působení se Komora stala respektovanou profesní organizací, společenstvím daňových profesionálů neboli daňových poradců, kteří umí poradit

svým klientům v oblasti daní a zejména hájit jejich práva jak před správcem daně, tak před soudy. Kládí důraz na účast Komory u rozhodovacích procesů v oblasti daní, na zapojení Komory do mezinárodních aktivit, s čímž je spojena nezbytnost být v orgánech CFE a také měl zásadu, že je třeba být v pozici poradce předsedy Rozpočtového výboru PSP bez ohledu na jeho politické zaměření (Nekovář, 2018 b). V následujícím roce byl schválen etický kodex, který vychází z právní úpravy daňového poradenství a z principu profesní etiky, který je zakotven v kodexu CFE. Jeho cílem je „stanovit etické požadavky a zajistit dodržování vysokého profesního a morálního standardu v oblasti daňového poradenství“ (Komora daňových poradců ČR, 2021). Etický kodex je závazek nepovinného charakteru jako například rozhodnutí o dodržování morálních zásad s tím rozdílem, že oproti porušení morálních zásad, které nejsou trestně vymahatelné, nese s sebou porušení etického kodexu finanční postihy a důsledky. Etický kodex je závazný pouze pro daňové poradce, kteří se k jeho dodržování písemně přihlásí. Při jeho porušení má KDP právo uplatňovat disciplinární sankce nebo může rozhodnout o zrušení jeho přihlášení.

V roce 1999 byla založena Národní účetní rada, jakožto nezávislá odborná instituce s cílem podpory odborné způsobilosti, ale také profesní etiky v účetních profesích a v oblasti finanční a účetní metodiky. KDP byla zakládajícím členem spolu s Komorou auditorů ČR, Svazem účetních a Vysokou školou ekonomickou, zastoupenou Fakultou financí a účetnictví. NÚR vydává interpretace českých účetních předpisů, které vyjadřují odborný názor z řad profesionálů akademické půdy a profesních organizací. Jejich cílem je jednotné a správné používání ZoU a ostatních právních předpisů a přispět k formulaci optimálních postupů v účetnictví. NÚR neposkytuje žádnou záruku za správnost ani nepřijímá odpovědnost za uplatnění interpretací. Interpretace nejsou právně závazným názorem a nejsou součástí legislativního procesu. Nicméně v praxi jsou již známy případy použití interpretací daňovou správou a správními soudy, jakožto argumentace při zdůvodnění správních rozhodnutí a rozsudků (Mejzlík, 2011).

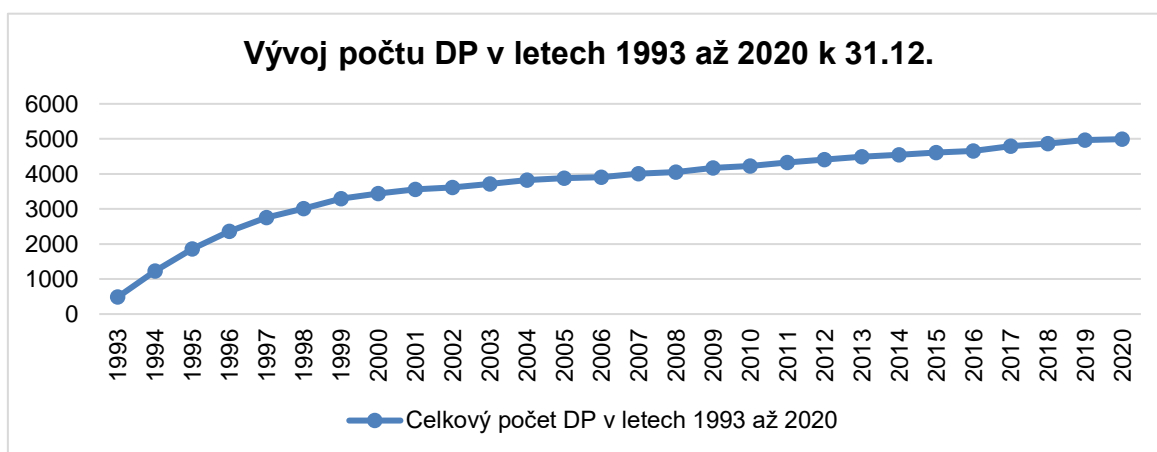
Dalším významným milníkem byl rok 2008, kdy nabyla účinnosti novela ZoDP, provedená zákonem č. 189/2008 Sb. k 1.7.2008. Tato novela se týká zejména právnických osob vykonávající daňové poradenství. Do této doby ZoDP určil, že daňovým poradcem může být pouze fyzická osoba, která splňuje podmínky

v něm uvedené, avšak neomezoval ani nestanovoval podmínky pro výkon daňového poradenství osobami právníckými. Pro zápis daňového poradenství bylo tedy nutné postupovat dle ObZ a splnit podmínku tehdejšího ustanovení § 30, odst. 2, tedy prokázat při návrhu na zápis, že daňové poradenství bude vykonáváno prostřednictvím daňového poradce (Piech, 2008). Pro právnícké osoby po stránce právní k významným změnám nedošlo, ale došlo tím k ulehčení situace pro Komoru, daňové poradce, klienty a také státní správu, kdy klient podepisoval smlouvu se společností a plnou moc uděloval daňovému poradci. Právnícké osoby před touto novelou neměly mimo jiné povinnost registrace, nebyl zákonem vymezen jejich seznam a jejich zveřejnění. Komora od nabytí účinnosti této novely eviduje společnosti vykonávající daňové poradenství, což do určité míry změnilo i rozložení sil v Komoře. Dnes jsou právnícké osoby v postavení daňového poradce.

Počet daňových poradců se každoročně zvyšuje, avšak už jen mírně oproti strmým nárůstům v počátku existence Komory. Důkazem je trvalý zájem o vstup do této profese, i když kvalifikační zkouška nepatří mezi jednoduché a úspěšnost není vysoká. V červenci roku 1993 bylo v Komoře evidováno 244 daňových poradců a na kvalifikační zkoušku čekalo 1600 zájemců. Očekávala se vyšší náročnost zkoušek hlavně z důvodu neexistence institutu periodického přezkušování či zvyšování kvalifikace směrem ke specializaci v zákoně na rozdíl od některých jiných států v té době (Sadovský, 1993). Jelikož daňový poradce musí mít možnost se vzdělávat a připravovat na výkon této profese a reagovat na přibývajících legislativních změnách, byla velká poptávka po studijních programech v oblasti daňového poradenství či přípravných kurzech ke kvalifikační zkoušce. Z důvodu častých změn daňových a souvisejících předpisů bylo jasným úkolem a cílem Komory zajistit trvalou odbornou přípravu svých členů právě pro zaručení vysoké kvality poskytovaných služeb a profesionality daňových poradců. Komora navázala spolupráci s odbornými specializovanými periodiky, začala pořádat přednášky k aktuálním tématům a také vydávat sborník testových otázek. V říjnu roku 1993 dopadly kvalifikační zkoušky velmi špatně a 100 % zúčastněných uchazečů nedosáhlo v písemné části zkoušky potřebného výsledku k připuštění k ústní části zkoušky. Z tohoto důvodu byla sestavena nezávislá pracovní skupina, která nicméně tyto špatné výsledky potvrdila (Tuček, 1993). Písemnou i ústní část zájemci absolvovali v jednom dni, což bylo nutné změnit vzhledem k velkému zájmu

o konání kvalifikačních zkoušek a zároveň bylo vysáno až sedm zkušebních termínů. Pořádání kvalifikačních zkoušek, jejich organizace a vyhodnocování si v průběhu let prošlo velkým vývojem. Tomuto tématu bude ještě věnována pozornost v průběhu této práce.

V tabulce 1 a na obrázku 4 jsou zachyceny přírůstky daňových poradců v jednotlivých letech, kde lze spatřit největší nárůst počtu DP právě v prvních letech počátku této profese.

Zdroj: (Komora daňových poradců ČR, 2021)

Obr. 4 Vývoj počtu DP v letech 1993 až 2020

Tab. 1 Vývoj celkového počtu daňových poradců v jednotlivých letech

Celkový počet daňových poradců v jednotlivých letech									
Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Celkem DP	487	1228	1863	2361	2756	3007	3295	3441	3557
Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkem DP	3614	3715	3825	3877	3908	4004	4055	4174	4223
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celkem DP	4324	4410	4495	4547	4614	4655	4791	4865	4969
Rok	2020	2021							
Celkem DP	4993	5099							

Zdroj: (Upraveno dle Komora daňových poradců, 2021)

Jak již bylo zmíněno od roku 2008 eviduje Komora i daňově poradenské společnosti, dříve právnické osoby poskytující daňové poradenství, přičemž tato

forma výkonu profese se stala velmi populární a v roce 2018 přesáhl jejich počet 1000.

Na Valné hromadě Komory dne 7.10.2011 byli zvoleni noví členové Prezidia. Novou prezidentkou Komory se stala Ing. Alena Foukalová, nicméně ve funkci byla pouze do konce dubna 2012, kdy byla z funkce odvolána. Do Prezidia byli zvoleni daňoví profesionálové, výrazní jedinci a odborníci s konkrétními názory, avšak s rozdílnými životními zkušenostmi respektující rozdílné hodnoty. Uvnitř Prezidia se v mnohých oblastech nedařilo nalézt shodu, což vedlo mimo jiné ke vzájemné nedůvěře se zásadním vlivem na schvalovací proces připravované novely ZoDP. Prezidium by mělo při rozhodování dojít po určité diskusi k většinové shodě, a ne přijímat významná rozhodnutí na základě přehlasování pouze o minimální počet hlasů. Odvolání prezidentky Komory pobouřilo mnoho daňových poradců, kteří pro její zvolení hlasovali na Valné hromadě. Do funkce prezidenta KDP byli navrženi další tři členové, přičemž první dva kandidaturu odmítli z důvodu ztráty vzájemné důvěry s návrhem na odstoupení všech členů Prezidia a volbu nového Prezidia na nejbližší Valné hromadě. Třetí kandidát zvolen v tajné volbě Komory nebyl (Tuček, 2012). Na 20. řádné Valné hromadě KDP bylo zvoleno Prezidium nové včetně nového prezidenta Komory Ing. Martina Tučka, který tuto funkci vykonával až do roku 2015. Současnou prezidentkou Komory je Ing. Petra Pospíšilová, která byla do funkce zvolena 6.11.2015.

Stále platí, že nejdůležitějším úkolem Komory je chránit oprávněné zájmy daňových poradců a vysvětlovat veřejnosti, kdo je daňový poradce, jaké je jeho vzdělání a co přináší svým klientům. Ani klienti mnohdy nerozumí pozici daňového poradce. Úkolem daňových poradců není vymýšlet, jakým způsobem se vyhnout placení daní či jejich krácení, ale jak tu či onu daň včas a správně odvést ve správné výši a zároveň znát nejen daňové povinnosti subjektů, nýbrž i jejich práva na daňové úlevy a zvýhodnění a docílit tak ideální ekonomické rovnováhy v daňových povinnostech klienta v rámci hranic zákonů upravujících daňové povinnosti.

Novela Stanov KDP s účinností k 1.1.2018 přinesla institut asistenta daňového poradce, jehož smyslem je podpora daňových poradců při výkonu jejich činnosti a zároveň kontakt asistenta s touto profesí. Spolupracovníci daňových poradců, kteří mají zájem o výkon profese DP mají díky tomuto institutu přístup k informacím

a službám Komory. Platí, že jeden daňový poradce může mít pouze jednoho asistenta, přičemž Komora vede jejich seznam.

Významnou osobností v této profesi je Ing. Tomáš Goláň, daňový poradce číslo 219, který je daňovým poradcem od roku 1993, senátorem Parlamentu ČR a zároveň předsedou Ústavně právního výboru Senátu. Daňová oblast prošla od roku 1993 významným vývojem. V devadesátých letech byl přístup k výkladu daňových předpisů extrémně formalistický a nepodstatným detailům se propůjčovaly hlavní role. Příkladem může být nepřítomnost čárky v názvu odběratele, která měla významný vliv na platnost daňového dokladu. Vznik Nejvyššího správního soudu v roce 2003 přinesl postupnou kultivaci interpretační a aplikační praxe. NSS má zásadní vliv na výklad zákonů jak pro daňové poradce, tak pro státní správu. Avšak právě kultivovanost i odbornost se podle Ing. Tomáše Goláně v posledních letech opět vytrácí, což dokazuje situace, kdy zhruba 50 % rozhodnutí Finanční správy je správními soudy rušeno (Hornochová, 2021).

V praxi bývá časté, že Finanční správa to, čemu nerozumí, automaticky považuje za podvod či nesprávnost a v tu chvíli se daňový poradce, zastupující daňový subjekt před správcem daně, této neznalosti předpisů ze strany zaměstnanců Finanční správy musí bránit procesními vadami v žalobách. Procesní přešlapy mohou v různých mírách poškodit daňový subjekt a zasáhnout tím do jeho práv. Tato situace vede k nutnosti neustálého vzdělávání, zvyšování kvalifikace a profesionality daňových poradců, kteří musí mít elementární znalosti procesního a mnohdy i trestního práva, neboť téměř všichni jsou potencionálními účastníky organizovaného zločinu a dle české legislativy neznalost zákona neomlouvá. Daňový poradce zde figuruje jako prvek zaručující rovnováhu a obousměrnost tohoto tvrzení, tudíž i neznalost zákonů ze stran zástupců Finanční správy neomlouvá. S přihlédnutím k faktu, že pracovníci Finanční správy za své jednání nenesou osobní odpovědnost na rozdíl od daňových subjektů či daňových poradců, je prostor pro chybovost nepochybně větší vzhledem k absenci výrazných trestných či finančních postihů.

Avšak s tvrzením pana Goláně nesouhlasí generální ředitelka Generálního finančního ředitelství Ing. Tatjana Richterová, jež na názory pana Goláně reagovala s tím, že soudy projednávají pouze malou část vydaných rozhodnutí při správě daní a od roku 2015 do roku 2020 byla Finanční správa úspěšná před správními soudy

v 60 % případů, přičemž dalších 10 % případů týkajících se řízení o žalobách proti Finanční správě bylo zastaveno. Dle Ing. Richterové by měl konfrontační boj skončit a měla by se prohloubit společná spolupráce mezi zaměstnanci Finanční správy a daňovými poradci (Richterová, 2021). S tímto tvrzením je nutné souhlasit, avšak je třeba mít na vědomí, že o toto se Komora usilovně snaží již od samého počátku jejího působení. I s přihlédnutím k argumentaci ze strany Finanční správy, tak aby bylo objektivně učiněno za dost, je úprava z padesáti na šedesát procent nepochybný pokrok, avšak nabízí se otázka, zda čtyřiceti procentní chybovost či například zmetkovitost ve výrobním sektoru by byla podnikatelem či daňovým subjektem tolerována či snad dokonce brána za úspěch. V případě zapojení matematicko-analytických modelů je však nutné vzít v potaz sklon směrnice, který dle tvrzení generální ředitelky Generálního finančního ředitelství implicitně říká, že míra chybovosti ze strany Finanční správy má v průběhu posledních pěti let klesající tendenci a teoreticky by tedy i nadále při zachování tohoto sklonu měla míra chybovosti stále klesat.

Toto dění musí zájemci o profesi daňového poradce reflektovat jak při přípravě na kvalifikační zkoušku, tak poté i při výkonu daňového poradenství. Z výše zmíněného vyplývá, že služby daňového poradce nevyhledává klient pouze z důvodu správných a včasných odvodů, nýbrž i v nemalé míře pro jeho znalost a zkušenosti v ohledech procesních a právních, kde bez přítomnosti zkušeného a znalého daňového poradce velmi často dochází k procesním chybám ze strany správce daně.

2 Komora daňových poradců České republiky

Cílem této kapitoly není podat úplný přehled o všech činnostech jednotlivých orgánů, nýbrž představit ty hlavní. Komora daňových poradců České republiky je samosprávnou profesní organizací daňových poradců a její existence, práva a povinnosti jsou dány ZoDP. V současnosti má Komora 4962 členů a eviduje 1265 daňově poradenských společností. Motto Komory je „dát šanci těm, kteří chtějí, aby mohli a uměli“ (Komora daňových poradců, 2021). Komora především chrání a prosazuje zájmy daňových poradců, a to například i tím, že je připomínkovým místem v legislativním procesu u právních norem, které souvisejí s tímto oborem. Měla by vytvářet předpoklady pro vysokou úroveň poskytování daňového poradenství, což naplňuje prostřednictvím seminářů a školení vedených profesionály v daném oboru a publikační činností.

Hlavním posláním Komory je podporovat oblast daňového poradenství a své členy sdružovat. Komora poskytuje svým členům silné odborné zázemí s profesní a právní podporou. Členství v této profesní komoře je povinné. Má své dopady na daňové poradce, jejich klienty i na orgány veřejné moci. Členství v Komoře je podmíněno splněním některých předpokladů a podmínek jako je například bezúhonnost či splnění kvalifikační zkoušky. Po splnění potřebných podmínek se zájemce stává členem Komory a toto členství je poté podmínkou výkonu profese. Komora se zaměřuje i na propagaci daňového poradenství, informační činnost vůči veřejnosti a usiluje o srozumitelnost a funkčnost daňového systému. Propagace profese je velmi důležitou činností, jelikož v sektoru podnikatelů stále převládá velmi nízká informovanost o důležitosti této profese, což má velmi často za následek vznik naprosto zbytečných problémů zaviněných téměř výlučně neúmyslně nedostatečnou kvalifikací a znalostí v oboru daňových zákonů účetním, který tyto znalosti k výkonu své profese nemusí ovládat a neprochází na rozdíl od daňového poradce velmi přísnou vstupní kvalifikační zkouškou, která prověřuje znalost a připravenost napříč zákony s tímto oborem souvisejícími.

Daňový poradce se musí řídit nejen právním řádem České republiky, ale i vnitřními předpisy Komory, která dohlíží na řádný výkon profese a v případě pochybení může daňovému poradci uložit disciplinární opatření. Povinnost členství je pro klienty daňových poradců zárukou ochrany jejich zájmů a práv a zároveň vysoké úrovně

poskytovaných služeb. Komora vede seznam daňových poradců a daňově poradenských společností, který je veřejně dostupný na webových stránkách Komory. V následujících podkapitolách budou ve stručnosti popsány orgány Komory a spolupráce Komory s dalšími organizacemi a institucemi.

2.1 Orgány Komory daňových poradců ČR

Nejvyšším orgánem Komory je Valná hromada, kterou svolává Prezidium vždy ve druhém pololetí kalendářního roku. Pokud o svolání Valné hromady písemně požádá Dozorčí komise nebo alespoň třetina členů Komory v období dvou po sobě jdoucích kalendářních měsíců, je povinností Prezidia svolat mimořádnou Valnou hromadu. Oznámení o konání VH zveřejňuje Prezidium na úřední desce Komory a její elektronické verzi. V oznámení je uveden důvod svolání, program, termín a místo konání. Členům je ve stejném termínu zaslán i podkladový materiál určený k projednávání prostřednictvím datových schránek. Právo na účast na VH mají všichni členové Komory. VH je usnášeníschopná bez ohledu na počet přítomných členů a k platnosti usnesení je nutný souhlas nadpoloviční většiny přítomných členů. Účinnost usnesení je okamžikem jejich schválení VH. Do její výlučné působnosti náleží například změna a schválení Stanov, Disciplinárního řádu či Volebního řádu, projednává Zkušební řád, schvaluje výši členských příspěvků, zprávu o hospodaření Komory, rozpočet a může změnit či zrušit rozhodnutí Prezidia s výjimkou § 14 odst. 2 ZoDP¹. Tajnou volbou volí členy Prezidia, Dozorčí komise, Disciplinární komise a jejich náhradníky z řad svých členů. Hlasování probíhá elektronicky či jiným způsobem, který určí Řídící komise. S výjimkou volby a odvolání členů orgánů, lze rozhodnutí Komory přijímat i mimo VH hlasováním per rollam.

Dalším orgánem Komory je již několikrát zmíněné Prezidium, které má devět členů a dva náhradníky. Prezidium především řídí činnost Komory, rozhoduje o zásadních záležitostech, které souvisí s jejím fungováním a svolává VH. Jménem Komory jedná prezident, který ji zastupuje navenek a samostatně může rozhodovat o běžných záležitostech. Viceprezident zastupuje prezidenta a je oprávněn jednat ve stejném rozsahu, je-li k tomu prezidentem či Prezidiem pověřen. Mezi činnosti

¹ §14 odst. 2 ZoDP – říká, že o odvolání proti rozhodnutí Disciplinární komise Komory rozhoduje Prezidium

Prezidia lze mimo jiné zařadit organizaci a zabezpečení kvalifikačních zkoušek, návrh Stanov, správu majetku Komory, vedení seznamu DP, vydávání osvědčení a celkovou organizaci a kontrolu kanceláře. Členové Prezidia zasedají nejméně jedenkrát za dva měsíce zpravidla v sídle Komory a účast je pro ně povinná s výjimkou nemožnosti ze závažných důvodů.

Vrcholným orgánem Komory je Dozorčí komise, která zejména dohlíží na plnění usnesení Valné hromady a kontroluje činnost kanceláře Komory a Prezidia. Skládá se z pěti členů Komory a dvou náhradníků, přičemž členem či náhradníkem nesmí být člen nebo náhradník Prezidia, Disciplinární komise ani člen Zkušební komise. Úkolem Dozorčí komise je dohled nad řádným výkonem činnosti daňových poradců a daňově poradenských společností a jejich kontrola při plnění povinností AML. Její náplní je také projednávání stížností na DP a DPS v zákonem dané šestiměsíční lhůtě a pokud dojde ke zjištění porušení jejich povinností dle ZoDP, podává návrh na zahájení disciplinárního řízení Disciplinární komisi. Za nejčastěji opakované pochybení v roce 2019 byly považovány případy zadržování dokladů klienta při ukončení spolupráce mezi daňovým poradcem a klientem, což vede k podání disciplinární žaloby a následně sankcím (Kozák, 2019). Jde o závažné porušení povinnosti chránit práva o oprávněné zájmy klienta stanovené v ZoDP. Důvodem řízení o pozastavení výkonu může být neuzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu daňovým poradcem, zahájení trestního stíhání pro úmyslný trestný čin a pokud ze zjištěných okolností vzniká obava z důsledku pokračování ve výkonu profese pro klienty daňového poradce.

Disciplinární komise se skládá z třinácti členů a čtyř náhradníků, přičemž členem či náhradníkem nemůže být člen či náhradník Prezidia a Dozorčí komise. Hlavním úkolem této komise je provést disciplinární řízení a rozhodnout o disciplinárních opatřeních dle Disciplinárního řádu. Jedná v disciplinárních senátech nebo v plénu. Disciplinární komise zasedá dvakrát ročně a její členové jsou z různě velkých daňových kanceláří po celé republice. Na problém se snaží nahlížet z různých stran a disciplinární senáty musí vždy přistoupit ke každému případu individuálně (Maderová Voltnerová, 2020). V následující tabulce 2 je uveden počet disciplinárních řízení v roce 2020.

Tab. 2 Statistika disciplinárních řízení v roce 2020

Počet disciplinárních řízení	19	
	Zproštění žaloby	0
	Uložení pokuty	13
	Písemné napomenutí	0
z toho:	Pozastavení výkonu DP	0
	Vyškrtnutí ze seznamu DP	3
	Řízení zastaveno	1
	V řízení	2

Zdroj: Komora daňových poradců, 2021

Kancelář Komory zabezpečuje její činnost jak po stránce hospodářské, tak administrativní a v jejím čele stojí tajemník Komory, kterého schvaluje Prezidium. Novela ZoDP, která nabyla účinnosti k 1.1.2021 přinesla zakotvení nového orgánu Komory, a to Tajemníka. Tato změna především vyřešila problém v instančnosti orgánů Komory ve správních řízeních, kde nyní je prvostupňovým orgánem Tajemník a odvolacím orgánem Prezidium. Před touto novelou bylo prvostupňovým orgánem Prezidium a odvolacím Valná hromada.

Činnost Zkušební komise je upravena ve Zkušebním řádu a bude jí věnována pozornost v páté kapitole.

Poradním orgánem Prezidia je Odborné kolegium, jehož hlavním cílem je rozvoj odbornosti a profesionality členů Komory a celkové činnosti Komory, připomínkování navrhované legislativy, diskutování problémů v dané oblasti a také příprava podkladů pro Koordinační výbor. Odborné kolegium pracuje prostřednictvím jednotlivých sekcí, pracovních a diskuzních skupin. Sekce jsou rozčleněny dle odborného zaměření na jednotlivé daně a oblasti. V současné době má Komora dvanáct sekcí Odborného kolegia rozdělené na majetkové daně, daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, správa daní a poplatků, profesní pojištění, účetnictví, neziskové organizace, spotřební a ekologické daně, mezinárodní zdanění a clo, profesní otázky a sekce pro informační technologie. Členové sekcí se aktivně podílejí na přípravě podkladů vyžádaných Prezidiem a na připomínkování legislativních změn.

2.2 Spolupráce Komory s jinými institucemi

Mezi již zmíněné činnosti Komory patří spolupráce s MF, kterou lze rozdělit na dvě základní oblasti, a to výklad platných daňových předpisů a přípravu legislativních změn. Cílem je sjednocení a zpřehlednění daňových předpisů, které by mělo mimo jiné vést i k rovnoprávnějšímu postavení správce daně a daňového subjektu. Komunikace s Finanční správou a účast při tvorbě legislativy je nezbytná pro stabilní a srozumitelné daňové prostředí.

Globalizace ekonomiky s sebou přináší nové výzvy a okolnosti, na něž daňoví poradci musí reagovat a z toho vyplývá důležitost mezinárodní spolupráce daňových poradců. Komora je řádným členem již zmíněné CFE Tax Advisers Europe od roku 1998 a v roce 2020 byl do jejího vedení na pozici Executive Board Director zvolen Ing. Jiří Nekovář Ph.D., který v této funkci nahradil současnou prezidentku Komory Ing. Petru Pospíšilovou. Mezi hlavní funkce Evropské organizace daňových poradců patří zejména usilování o harmonizaci národních zákonů týkajících se této oblasti, výměna informací mezi národními právními systémy v oblasti zdanění a s tím související harmonizace daňových zákonů v celé Evropě. CFE se snaží získat významný vliv na evropskou legislativu při prosazování spravedlivého zdanění pro všechny a zároveň chrání zájmy daňových poradců. Je nutností, aby služby daňových poradců přesahovaly hranice států nejen z důvodu větší míry nadnárodního charakteru daňových subjektů. Mezinárodní spolupráce je přínosem pro každého daňového poradce zvlášť a zároveň pro všechny daňové poradce společně (Neužil, 2018). CFE vede Evropský seznam daňových poradců. Evropský registr daňových poradců je online platforma, která je součástí webové stránky CFE a poskytuje příležitost pro kvalifikované daňové poradce zvýšit jejich online přítomnost a rozšířit jejich profesionální síť (CFE Tax Advisers Europe, 2021). V seznamu lze nalézt informace o konkrétním daňovém poradci, tedy jeho údaje, kontakt a specializaci.

Komora daňových poradců ČR a Slovenská komora daňových poradců pořádají pravidelně Slovensko-české daňové fórum, kterého se účastní i zástupci Finanční správy a MF, jak z České republiky, tak Slovenské republiky. Mezi další významné události lze zařadit mezinárodní konferenci „Daně bez hranic“, kterou pořádá KDP, Komora daňových poradců v Polsku, profesní organizace daňových poradců v Německu, Slovenská komora daňových poradců a další. Česko-německé daňové

fórum se v roce 2021 uskutečnilo v Plzni a přednášejícími byli i zástupci advokátní komory z obou zemí. Komora daňových poradců a Komora auditorů ČR spolu úzce spolupracují již od jejich počátků a jsou společně i zakládajícími členy Národní účetní rady v roce 1999 společně se Svazem účetních a Vysokou školou ekonomickou. Komora dlouhodobě spolupracuje také s Hospodářskou komorou ČR například na připomínkování legislativních i nelegislativních koncepčních materiálů. Mezi důležité události je nutné zařadit i společný seminář KDP, MF a NSS, kde jsou diskutována aktuální daňová témata, tradičně na půdě Nejvyššího správního soudu.

Spolupracující institucí Komory je také IFA Česká republika, pobočka nevládní mezinárodní organizace International Fiscal Association. Jejím hlavním cílem je setkávání odborníků z oblasti daňového práva, akademických pracovníků a zástupců veřejné správy. IFA má více než 12 500 členů ze 114 zemí a jejím zájmem je mimo jiné studium a vývoj v oblasti mezinárodního a srovnávacího daňového práva (International Fiscal Association, 2021). IFA Česká republika je spolkem s více než devadesáti členy, kteří na svých zasedáních diskutují daňovou problematiku s mezinárodním přesahem. Komora s tímto spolkem uzavřela v roce 2018 memorandum o spolupráci.

Setkávání komor a profesních asociací jsou důležitá zejména pro vzájemnou informovanost a spolupráci na vybraných tématech, v legislativní oblasti a pro spolupráci v rámci svých evropských zastoupení.

3 Daňové poradenství optikou legislativy

Podle § 1 písm. a) zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky je daňové poradenství definováno jako „poskytování právní pomoci a finančně ekonomických rad ve věcech daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění (dále jen „daně“), jakož i ve věcech, které s daněmi přímo souvisejí (dále jen „daňové poradenství“)“. ZoDP nabyl účinnosti v prosinci roku 1992 a od té doby do 31. prosince 2021 byl změněn 15 novelami. V ZoDP je stanoveno, kdo se může stát daňovým poradcem, za jakých podmínek a jakou formou může být daňové poradenství vykonáváno. Jsou v něm upraveny kvalifikační předpoklady, zkušební komise, práva a povinnosti daňového poradce, orgány Komory a její působnost. Daňové poradenství mohou vykonávat fyzické osoby zapsané do seznamu daňových poradců, který Komora vede a obchodní společnosti nebo družstva, které vykonávají daňové poradenství pomocí daňových poradců. Obchodní společnosti a družstva musí mít daňové poradenství zapsáno v obchodním rejstříku jako předmět své podnikatelské činnosti a jejich skutečný majitel dle AML a fyzická osoba, která je statutárním orgánem PO či zástupcem PO, musí být osobou bezúhonnou. Komora vede seznam i těchto daňově poradenských společností. Daňové poradenství je poskytováno na základě smlouvy mezi klientem a daňovým poradcem či daňově poradenskou společností a za tyto služby náleží odměna. Jestliže bylo proti daňovému poradci zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo řízení o omezení nebo zbavení jeho způsobilosti k právním úkonům či nesplnil svou povinnost uzavřít profesní pojištění, Komora mu může pozastavit výkon daňového poradenství. Dle §7 odst. 2 ZoDP k vyškrtnutí ze seznamu Komora přistoupí, jestliže daňový poradce zemře, je mu uloženo disciplinární opatření vyškrtnutí ze seznamu, nevykonává daňové poradenství déle než tři roky, požádá sám písemně o vyškrtnutí, je mu uložen správní trest vyškrtnutí ze seznamu či zákaz výkonu této profese. Dále pokud již není bezúhonný, nemá způsobilost k právním úkonům, začal vykonávat funkci, činnost či zaměstnání, při němž není připuštěno podnikání dle zvláštního právního předpisu a například také, pokud začal mít pracovněprávní či služební poměr ke státnímu orgánu, do jehož působnosti spadá kontrola a rozhodování v daňové oblasti.

Jelikož je úprava této profese regulována přímo zákonem, v němž je zakotveno povinné členství v Komoře, daňoví poradci se musí řídit i vnitřními předpisy Komory.

Mezi vnitřní předpisy Komory se řadí Zkušební řád, Disciplinární řád, Stanovy, Etický kodex, řády VH jako například Volební řád, Jednací řád, Hlasovací řád a Hlasovací řád per rollam. Dále interní směrnice Komory, mezi něž patří mimo jiné směrnice pro kontinuální profesní vzdělávání, pro práci Odborného kolegia, pro Koordinační výbor pro daně či příspěvky daňově poradenských společností a ostatní pokyny a doporučení Komory.

Daňových poradců se však týkají i jiné právní předpisy. Tato kapitola je zaměřena na vzájemné souvislosti zákonů a jejich dopadů do profese daňového poradce.

3.1 Boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti

Daňovým poradcům vznikají povinnosti v oblasti problematiky praní špinavých peněz, která je upravena zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu neboli Anti Money Laundering (dále jen „AML“). Jde o boj proti lidmi zakryvanému nezákonnému původu peněz. Daňový poradce se dle §2 tohoto zákona řadí mezi povinné osoby, z čehož plyne povinnost identifikace klienta, povinnost kontroly klienta, oznámení podezřelého obchodu, vypracování systému vnitřních zásad a každoroční proškolení svých zaměstnanců k této problematice. Tento zákon přesně vymezuje, kdy a za jaké situace je nutné provést identifikaci a kontrolu klienta a zároveň určuje výši pokut za nesplnění těchto povinností. Za tuto oblast je v České republice odpovědný Finančně analytický úřad. Komora má povinnost provádět kontrolu dodržování povinností daňovými poradci a za určitých podmínek může kontrolu provést přímo Finančně analytický úřad. Porušení tohoto zákona řeší Komora prostřednictvím vedení přestupkového řízení, které je svěřeno Dozorčí a Disciplinární komisi.

S AML souvisí i zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů. Evidence skutečných majitelů je informační systém veřejné správy, jehož správcem je Ministerstvo spravedlnosti a daňový poradce, jakožto povinná osoba má přístup ke všem informacím, v něm uvedeným. Evidence skutečných majitelů byla zavedena již s účinností zákona č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., tedy AML. Původně byl tento rejstřík neveřejný. Nyní má do rejstříku přístup široká veřejnost, avšak ne ke všem údajům. Zákon o evidenci skutečných majitelů přesně vymezuje, kdo má evidenční povinnost a koho se týkají výjimky z těchto

pravidel. Skutečným majitelem dle §4, odst. 4 AML je zkráceně fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, je tedy skutečným majitelem transakce, přičemž tento odstavec vymezuje přesná specifika skutečného majitele a není účelem je zde přepisovat. V posledních letech je na profesní komory a jejich členy v oblasti AML vyvíjen stále vyšší tlak, avšak tato evidence daňovým poradcům činnost identifikace a kontroly klienta spíše usnadnila. Komora k problematice AML připravila a s každou novelou ihned připravuje a aktualizuje metodické informace, vzorové dokumenty, vnitřní směrnice KDP, školení a prezentace pro své členy. Členství v Komoře, která vytváří silné zázemí daňovým poradcům je beze sporu obrovskou výhodou. Namísto individuálního zjišťování nových informací a legislativních změn, zastává Komora tuto funkci a poskytuje služby pro všechny členy, tudíž ono povinné členství představuje významné ulehčení výkonu činnosti daňového poradce.

3.2 Občanský zákoník, ochrana spotřebitele a GDPR

Závazným zákonem pro daňové poradce a daňově poradenské společnosti je také zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. V květnu 2018 nabylo účinnosti GDPR neboli obecné nařízení o ochraně osobních údajů pro všechny členské státy EU, které se dotýká jak daňového poradce, tak jeho klienta. Komora v této souvislosti zpracovala pro své členy metodiku ochrany osobních údajů, vydala doporučení a připravila webinář k tomuto tématu. Tato regulace ochrany osobních údajů reaguje především na digitalizaci ekonomiky a její globalizaci. Daňový poradce zpravidla vystupuje jako správce osobních údajů například při zpracování daňových tvrzení svým klientům. Jeho povinností je informovat klienty o zpracování osobních údajů, přičemž tato informace je již běžně součástí smlouvy o poskytování daňového poradenství uzavřené mezi daňovým poradcem a jeho klientem. Daňový poradce však může vystupovat i jako zpracovatel osobních údajů například při samostatném zpracování mzdové agendy bez návaznosti na poskytování daňového poradenství svému klientovi, který v této situaci vystupuje jako správce osobních údajů. V tomto případě je nutné uzavření smlouvy o zpracování osobních údajů. Toto nařízení s sebou přineslo zvýšenou administrativní zátěž a nutnost zajištění vyšší bezpečnosti při zpracování osobních údajů.

V prosinci roku 2015 a následně v únoru roku 2016 nabyly účinnosti novely zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, které činí tento zákon závazným i pro daňové poradce. Spotřebitelem se dle tohoto zákona rozumí fyzická osoba nejednající v rámci své podnikatelské činnosti a prodávajícím daňový poradce. Pro daňové poradce je tedy nutné rozlišit spotřebitele a podnikající fyzickou osobu. V zákoně o ochraně spotřebitele jsou stanoveny podmínky podnikání se zaměřením na ochranu spotřebitele a daňovým poradcům novely přinesly některé povinnosti, jejichž nedodržování může mít za následek uložení disciplinárního opatření. Mezi povinnosti pro daňové poradce a daňově poradenské společnosti patří zákaz diskriminace spotřebitele či zákaz užívání nekalých obchodních praktik jako nedodržení Etického kodexu, k jehož dodržování je daňový poradce dobrovolně přihlášen. Povinností je také vydání písemného potvrzení o poskytnuté službě formou faktury nebo daňového dokladu a v neposlední řadě poctivost při poskytování daňového poradenství a informační povinnost například o ceně poskytované služby a způsobu platby za ni. Dozor nad dodržováním těchto povinností daňovými poradci provádí Komora. Při poskytnutí služeb spotřebitelům je daňový poradce vázán také občanským zákoníkem, který mimo jiné obsahuje úpravu pro uzavření smlouvy, podmínky distančního způsobu uzavírání smluv, závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory a odstoupení od takto uzavřené smlouvy. Tyto případy v běžné činnosti daňového poradce tvoří minoritní podíl, avšak nelze tyto úpravy opomenout či snad zcela vynechat.

3.3 Daňové a trestní řízení

Právní úprava daňového řízení, jehož vedením je pověřen správce daně, je zakotvena v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád a dává si za cíl správné zjištění daně, její stanovení, následné vybrání a končí splněním či zánikem daňové povinnosti související s touto konkrétní daní. Daňová povinnost je specifický druh právní povinnosti. Základem pro naplnění tohoto cíle je daňové přiznání, hlášení a vyúčtování neboli řádné daňové tvrzení či dodatečné daňové přiznání, následné hlášení a dodatečné vyúčtování neboli dodatečné daňové tvrzení podané daňovým subjektem. Správním orgánem je správce daně, tedy orgány Finanční správy ČR a Celní správy ČR a předmětem správy daní jsou daně, které jsou příjmem veřejného rozpočtu či snížením veřejného rozpočtu. V daňovém řízení daňový subjekt nese břemeno tvrzení, tedy má povinnost sám daň přiznat neboli tvrdit

a břemeno důkazní, tedy prokázat své tvrzení. Tímto jsou daňověprávní procesy velmi specifické, jelikož důkazní břemeno prokázání skutkových otázek zatěžuje pouze jednu stranu, a to daňový subjekt.

Pokud daňový subjekt své důkazní břemeno neunes, stává se automaticky daňovým dlužníkem (Landgráf, 2021).

Daňový řád upravuje postupy správce daně, práva a povinnosti daňových subjektů, které jim vznikají při správě daní a základní zásady správy daní. Správce daně musí při správě daní postupovat v souladu se zákony a svou pravomoc může uplatnit pouze v zákonném rozsahu, a právě proto je znalost zákona č. 280/2009 Sb. daňovými poradci nezbytná. Daňový poradce musí vědět, co si správce daně nesmí dovolit a zároveň, co si daňový subjekt dovolit může. Daňové řízení může skončit soudním sporem. Sledování daňové judikatury je nedílnou a významnou součástí běžné činnosti daňového poradce, avšak je nutností posuzovat každé soudní rozhodnutí individuálně. Nový právní názor, který je obsažen v soudním rozhodnutí vyšší instance může mít zásadní vliv na zatím neukončená soudní řízení (Novotný, 2015).

Daňové a trestní řízení je vedeno samostatně, nezávisle a s jiným cílem, avšak nelze vyloučit jejich vzájemnou provázanost například ve využitelnosti důkazních prostředků. Správce daně, jakožto správní orgán dle daňového řádu spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení, tedy se soudy, státními zástupci a policejními orgány. Cílem trestního řízení je zjistit, zda byl spáchán trestný čin a pokud ano, následně zjistit pachatele tohoto činu. V trestním řízení nenese důkazní břemeno daňový subjekt, nýbrž orgány činné v trestním řízení mají povinnost vyhledat právně významné skutečnosti, tedy důkazní prostředky potřebné k prokázání či vyvrácení viny. V řízení trestním platí presumpce nevin, na rozdíl od řízení daňového. V daňovém řízení se tedy běžně stává, že správce daně doměří daň s odůvodněním, že daňový subjekt neprokázal existenci výdaje a neunesl tímto důkazní břemeno, a naopak v řízení trestním může daňový subjekt využít práva nevypovídat a úkol prokazování stojí na straně orgánů činných v trestním řízení.

Spolupráce správce daně a orgánů činných v trestním řízení, Daňová Kobra², je nutná v boji proti daňovým únikům. Daňový poradce by měl mít alespoň základní znalosti v oblasti trestního řízení, tedy zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád. Otázkou je, jak moc by mělo trestní řízení zasahovat do oblasti daňové. Správce daně by měl při získávání důkazních prostředků postupovat vždy transparentně s dodržáním zákonných pravidel a relevantní důkazy z trestního řízení přebírat pouze výjimečně a dle procesních pravidel. Z této celé problematiky vyplývá, že služby daňového poradce jsou velice široké, proto je nutná specializace daňových poradců, neustálé prohlubování znalostí a nabírání nových zkušeností. V rámci Sekce správy daní a poplatků funguje výměna informací, zkušeností, poznatků, nových rozsudků soudů a vzájemná pomoc při řešení jednotlivých sporů a výběru správných postupů, což lze hodnotit za velmi prospěšné, jak pro jednotlivé daňové poradce, tak pro celou daňovou oblast. Noví daňoví poradci mohou být součástí sekce, přihlížet dění, číst zprávy od zkušených kolegů, vyvarovat se zbytečným chybám a učit se ze zkušeností ostatních. Je na místě doporučit každému novému daňovému poradci, aby se snažil prostřednictvím jednotlivých sekcí načerpat co nejvíce zkušeností od svých kolegů profesionálů a své znalosti díky členství nabíral mnohem rychleji, než kdyby čekal pouze na zkušenosti z praxe své.

² Daňová Kobra je společný tým Národní centrály proti organizovanému zločinu, Generálního ředitelství cel a Generálního finančního ředitelství.

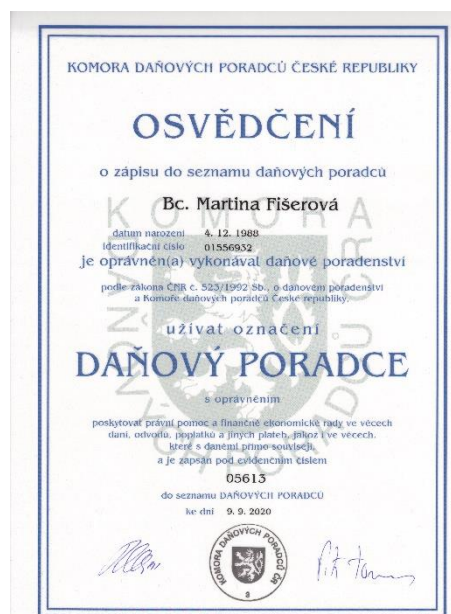
4 Úloha daňového poradce

Dle §3 odst. 2 ZoDP se daňovým poradcem rozumí fyzická osoba, která je zapsaná v seznamu daňových poradců. Právo k výkonu daňového poradenství vzniká dnem zápisu do tohoto seznamu. Jak již bylo zmíněno, daňové poradenství jsou oprávněny vykonávat i právnické osoby, daňově poradenské společnosti, které mají daňové poradenství zapsáno jako předmět podnikání v obchodním rejstříku. Pro hospodářský život má zdanění bezpochyby mimořádný význam, z čehož vyplývá nutnost poskytování odborné a svědomité pomoci v daňových záležitostech jak jednotlivcům, tak i obchodním společnostem. Daňový poradce zejména připravuje a vypracovává daňová přiznání, poskytuje poradenství svým klientům, které v případě potřeby zastupuje a obhájí před soudy. Služby této profese jsou stále více využívány, především pro odbornost a profesionální zkušenost v tomto oboru. Daňový poradce, jakožto profesionál v oblasti daní, je velmi často jediným, kdo stojí na straně klienta vůči státním institucím. Pro výkon činnosti není potřeba velký kapitál, jelikož činnost daňového poradce je založena na poskytování odborných služeb. Daňoví poradci mají velký význam i při tvorbě legislativy a při předcházení zbytečným konfliktům mezi klientem a správcem daně. Spolupráce s klientem před podáním daňových přiznání, a tím i předcházení vysvětlování pochybností, šetří správci daně čas a ten se pak může věnovat odhalování daňových podvodů. Profese daňového poradce také prošla od počátku významným vývojem. V posledních letech daňové poradenství není jen o poskytování finančně-ekonomických rad, ale přesouvá se k oblasti právní a pro daňového poradce je velmi důležité zvládat nejistotu, kterou právní řád s častými novelami přináší.

Daňový poradce musí před zahájením výkonu profese oznámit KDP ČR formu výkonu, tedy zda bude profesi vykonávat jako osoba samostatně výdělečně činná nebo jako zaměstnanec daňového poradce či daňově poradenské společnosti. Klient si může ověřit, zda opravdu jedná s daňovým poradcem na webových stránkách Komory, zároveň po daňovém poradci může vyžadovat předložení průkazu daňového poradce (obrázek 5) a osvědčení o zápisu do seznamu daňových poradců (obrázek 6), které je daňový poradce povinen dle ZoDP umístit na viditelném místě ve své kanceláři.

Obr. 5 Průkaz daňového poradce

Obr. 6 Osvědčení o zápisu do seznamu DP

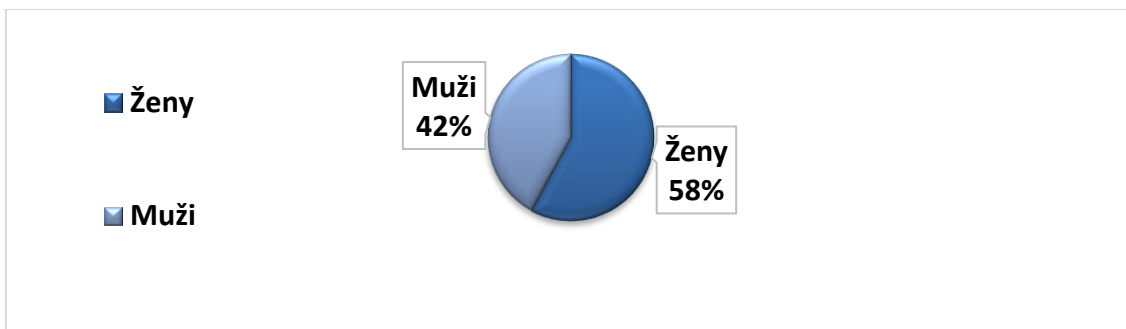
Daňový poradce v rámci své činnosti přichází do kontaktu se spoustou rizik, která ho mohou dostat do vážných problémů. Tato rizika je možné eliminovat pomocí pojištění profesní odpovědnosti daňového poradce, jehož uzavření je pro daňové poradce povinné přímo ze zákona. Profesionální pojištění kryje daňového poradce, zároveň chrání klienta a dává mu záruku, že v případě škody způsobené poradcem bude odškodněn. Je na odpovědnosti každého daňového poradce, aby správně nastavil pojistné částky, protože riziko podpojištění současná pravidla neřeší.

Mezi další povinnosti, které jsou stanoveny v §6 ZoDP patří mimo jiné mlčenlivost. Klient daňovému poradci poskytuje velmi důvěrné informace, a proto je nutné zaručení důsledné mlčenlivosti daňového poradce, zejména k ochraně klienta. Profesionální povinnost mlčenlivosti a pojištění odpovědnosti přináší daňovým poradcům výhodu oproti jiným profesím jako jsou například účetní či jiní poradci. Povinnost mlčenlivosti je účinná vůči všem osobám i orgánům veřejné moci včetně orgánů činných v trestním řízení. Daňového poradce může zprostit povinnosti mlčenlivosti pouze klient svým prohlášením, avšak i v tomto případě musí poradce mlčenlivost zachovat, pokud je to v zájmu klienta, jelikož jednou z hlavních povinností daňového poradce je chránit práva a oprávněné zájmy svého klienta. Povinnost mlčenlivosti se nevztahuje na případy zákonem uložené povinnosti přezkoušet a oznámit spáchání trestného činu uvedeného v ustanovení §367 a §368 trestního zákoníku.

Daňové trestné činy, jakožto zkrácení daně, neodvedení daně či nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení, jsou upraveny v trestním zákoníku, a to v §240, § 241, §243 a také v souvisejícím §254 zabývajícím se zkreslováním údajů o stavu hospodaření a jmění. Daňové trestné činy jsou zvláštní skupinou hospodářských trestných činů a je žádoucí, aby se orgány činné v trestním řízení, advokáti, ale i další osoby jako daňoví poradci v této problematice orientovali, protože daňové úniky mohou být v řádech miliard korun. Otázkou je, co může udělat daňový poradce v rámci prevence trestní odpovědnosti. Prevencí v rámci často nejednoznačných předpisů a nejisté spolehlivosti klientů je pečlivě nastavit smlouvu s klientem, klienta upozornit na veškerá rizika včetně možného dvojího výkladu, v případě nejasností v klientově podnikání požadovat od klienta výslovné vysvětlení, maximum komunikace činit písemnou formou a případně klienta odmítnout. Daňový poradce by mohl být obviněn ze spolupachatelství na trestném činu (podílí se přímo na činu před jeho dokázáním) nebo obviněn z nadržování pachateli trestného činu (dodatečně pomohl klientovi vyhnout se trestnímu stíhání). Nebezpečí zde spočívá v argumetaci policejních orgánů „jako odborník musel vědět, že ...“ a také v konstrukci nepřímého úmyslu (Lichnovský, Vučka a Křístek, 2020). Hlavní otázkou v trestním právu je zavinění, ať už úmyslné či z nedbalosti. Bez zavinění není trest. V rámci trestných činů daňových (zkrácení či neodvedení daně) je třeba zavinění úmyslné.

Jak již bylo uvedeno, daňoví poradci jsou potencionálními účastníky organizovaného zločinu a neznalost zákona neomlouvá. Daňové právo je velmi komplikované a s ohledem na trestní právo vysoce rizikové. Je tedy žádoucí být maximálně pečlivý při své práci a předcházet tímto možným rizikům. Daňový poradce si musí své klienty před uzavřením obchodního vztahu prověřit. Pokud by na samém počátku obchodního vztahu, před uzavřením Smlouvy o poskytování daňového poradenství nebo v průběhu spolupráce byla absence důvěry ze strany daňového poradce, je toto důvodem pro neuzavření obchodního vztahu či výpovědi této smlouvy. Ne všichni klienti mají v rámci svého podnikání čisté úmysly a v těchto případech se o neznalosti právních předpisů hovořit nedá. Navzdory rizikovosti této profese je tento obor stále atraktivní. Jeden z důvodů je nepochybně touha porozumět zákonům, na kterých je vystavěn celý systém a silným motivátorem je zajisté i nevole ztenčovat své zisky nevzdělaností v oblasti daňových odvodů.

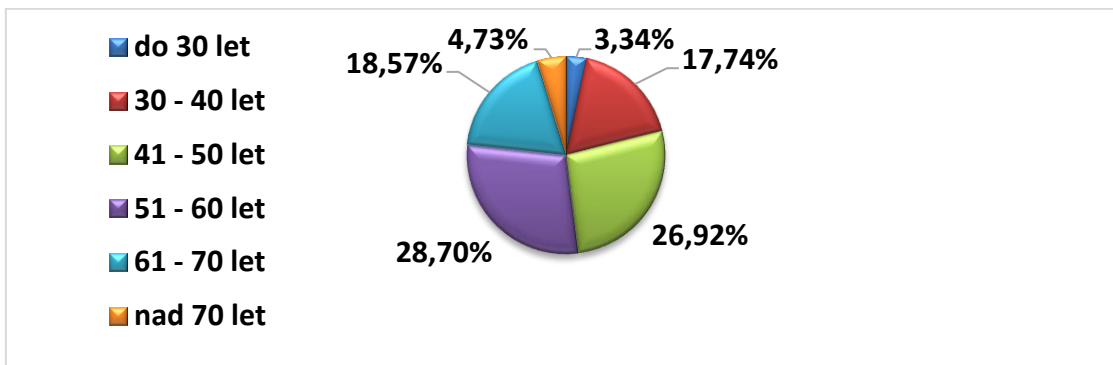
Na obrázku 7 lze spatřit převahu žen v této profesi, jejichž podíl se postupně blíží k 60 %. K 31.12.2020 bylo v evidenci Komory 2890 žen a 2103 mužů. Poměr mužů a žen byl prakticky vyrovnaný, tato změna započala v posledních letech.

Zdroj: (Upraveno dle Zpráva o činnosti Komory v roce 2020)

Obr. 7 Zastoupení mužů a žen mezi daňovými poradci k 31.12.2020

Obrázek 8, který zobrazuje rozdělení daňových poradců dle věku, přímo poukazuje na fakt, že více než 20 % daňových poradců je v důchodovém věku, zatímco skupina do 30 let je zastoupena pouhými 3,34 %. Samo toto konstatování, poukazuje na příležitost pro mladé uchazeče a implicitně vypovídá o možné perspektivě tohoto oboru v budoucnu. Jelikož se legislativa každoročně „obohacuje“ o stále nové předpisy a dodatky, je nanejvýš pravděpodobná varianta zvýšené poptávky směrem k daňovým poradcům, což s přihlédnutím k výše zmíněnému věkovému rozložení je přinejmenším příslibem možnosti úspěšné kariéry daňového poradce pro studenty přemýšlející nad tímto oborem coby možností své budoucí profese.

Zdroj: (Upraveno dle Zpráva o činnosti Komory v roce 2020)

Obr. 8 Počet daňových poradců podle věkových kategorií k 31.12.2020

5 Kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti daňového poradce

Zájemce o profesi daňového poradce musí splnit zákonem stanovené podmínky, kvalifikační předpoklady, které jsou nezbytné pro účast na kvalifikační zkoušce. Tato kapitola je věnována představení a zhodnocení kvalifikačních předpokladů pro výkon činnosti daňového poradce, vývoji kvalifikačních zkoušek v čase, jejich průběhu a úspěšnosti.

Dle § 5 ZoDP je kvalifikační zkoušku nebo její část oprávněna skládat fyzická osoba, která:

- je plně způsobilá k právním úkonům,
- je bezúhonná,
- nemá pracovně právní či služební poměr ke státnímu orgánu nebo orgánu územní samosprávy, do jehož působení patří kontrola a rozhodování ve věcech daní,
- nebyla v posledních pěti letech vyškrtuta ze seznamu daňových poradců disciplinárním opatřením nebo na základě správního trestu,
- dosáhla vysokoškolského vzdělání nejméně v rámci akreditovaného bakalářského studijního programu.

Plná způsobilost znamená, že osoba je plně způsobilá k právním úkonům, je tedy svéprávná neboli způsobilá právně jednat. Další podmínkou dle ZoDP je bezúhonnost, tedy absence pravomocného odsouzení za trestný čin související s předmětem daňového poradenství a za trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k předmětu daňového poradenství a osobě, která se tohoto činu dopustila, je obava, že se stejného či podobného činu při výkonu této profese dopustí. Zájemce o účast na kvalifikační zkoušce nesmí mít pracovně právní či služební poměr ke státnímu orgánu nebo orgánu územní samosprávy, do jehož působení patří právě kontrola a rozhodování ve věcech daní. Podmínkou přístupu ke kvalifikační zkoušce je nově i skutečnost, že uchazeč nesmí být v posledních pěti letech před podáním žádosti o vykonání kvalifikační zkoušky vyškrtnut ze seznamu daňových poradců disciplinárním opatřením nebo na základě správního trestu. Pátou zákonem stanovenou podmínkou k připuštění ke kvalifikační zkoušce je

dosažení vysokoškolského vzdělání nejméně v rámci akreditovaného bakalářského studijního programu.

Povinnost vysokoškolského vzdělání vstoupila v platnost v roce 2004, kdy byla přijata historicky první novela ZoDP od roku 1992. Do roku 2004 bylo podmínkou ukončené středoškolské vzdělání s maturitou. Jedním z důvodů této změny byl fakt, že definice daňového poradenství je velmi podobná například advokacii (poskytování právní pomoci) a jelikož i daňoví poradci mnohdy své klienty zastupují před soudy, vyvolávalo středoškolské vzdělání řadu problémů. Dalším důvodem tohoto kroku byly i mezinárodní otázky, jakožto aplikace směrnic pro vzájemné uznávání profesních kvalifikací. I ve stanovách profesní organizace CFE byla deklarována podmínka členství za předpokladu univerzitního vzdělání. V roce 2004 Komora evidovala 23 % daňových poradců se středoškolským vzděláním a zbylých 77 % daňových poradců mělo již vzdělání vysokoškolské (Neužil, 2004). Zpětné posuzování splnění nových kvalifikačních podmínek bylo však vyloučeno a stávajících daňových poradců se tato změna nijak nedotkla. Daňové poradenství je regulováno právě kvůli důrazu na odborné znalosti a dovednosti. I v zemích, kde daňové poradenství není regulováno zákonem jako například v Nizozemsku, kde je ustanoveno samoregulační uskupení, v němž se dobrovolně shromažďují daňoví poradci, je kladen vysoký důraz na vzdělání. Například ve Slovenské republice je vyžadováno ukončené pětileté vysokoškolské studium s magisterským titulem, avšak zaměření specifikováno není. Oproti tomu v Nizozemsku, kde profesie není regulována ze zákona, je podmínkou vstupu do dobrovolné profesní organizace vysokoškolské vzdělání v oboru finančního práva a v Rumunsku je vyžadováno vysokoškolské vzdělání na ekonomické fakultě. Stejně tak se liší mezi zeměmi požadavek na pracovní praxi, jakožto podmínku pro přijetí do profesní organizace. Například v Rumunsku je vyžadována pětiletá praxe, z toho tři roky musí být zaměřena na daňovou, finanční a účetní problematiku a v Polsku je vyžadována praxe šestiměsíční. Ve Slovenské republice je vyžadována ekonomická či právnická praxe pět let nebo praxe tři roky jako asistent daňového poradce (Tuček, 2018).

Trestní bezúhonnost či střet zájmů typu daňový poradce zaměstnán ve státní správě a způsobilost k právním úkonům jsou dostatečně známé podmínky. Ovšem je namísto otázka, zda právě naopak člověk v minulosti konající trestnou činnost

v oblastech daní a daňových podvodů není bohatou studnicí informací a poučen ze svých chyb zároveň velkým přínosem pro obor daňového poradenství.

Dále za zmínku stojí podmínka minimálního dosaženého stupně vzdělání. Optikou současné doby přirozeně vyvstává otázka, zda povinnost obecně vysokoškolského vzdělání vede automaticky k zamýšlené a kýžené vyšší úrovni poskytovaných služeb daňovými poradci, když právě v současnosti více než dříve je motivace studovat na vysoké škole často iniciována podobnými podmínkami v zaměstnání, aniž by tyto stály na rozumných základech. Pro představu, dle české legislativy minimální nutné vzdělání pro výkon činnosti daňového poradce je například bakalářský titul z oblasti tělovýchovy či gastronomie, chemie a podobně. Zajisté znalosti daňového poradce nabyté na vysoké škole v oboru gastronomie mohou být výhodou například v tvorbě občerstvení při klíčových jednáních a v neposlední řadě uplatní i zásady stolničení či someliérství, ovšem na kvalitu poskytovaných služeb v oborech legislativních a právních toto s nejvyšší pravděpodobností velkého vlivu mít nebude. Naproti tomu úspěšné zvládnutí kvalifikačních zkoušek pořádaných Komorou o minimální potřebné kvalitě a kvalifikaci již cosi vypovídá. Patrně by došlo k většinové shodě, že vzdělání přímo související s tímto oborem je nutností či minimálně výhodou, což si o vzdělání stejné úrovně, avšak v jiném oboru myslet nelze. Teoreticky by se legislativa mohla méně zaměřovat na minimální vstupní předpoklady a více na výstupní kvalitu. To by v praxi mohlo znamenat proces podobný získávání řidičského průkazu, kde zúčastněný nemá pouze jeden den zkoušek, ale předchází mu prokazování osvojené praxe i znalostí. Tak i v tomto případě není nereálné po úspěšném zvládnutí „vstupních zkoušek“ prokázat své kvality v reálných případech, kde zkušební komise sama vyhodnotí, zda jedinec dosahuje úrovně hodné reprezentace Komory daňových poradců a zastupování klientely.

5.1 Vývoj podoby kvalifikačních zkoušek

Existence kvalifikační zkoušky jako základní podmínky vstupu do této profese je bezesporu zárukou kvality daňových poradců. Bez hluboké znalosti české daňové legislativy a souvisejících profesních předpisů nelze tuto náročnou zkoušku úspěšně absolvovat. Uchazeči musí být odborně připraveni aplikovat jak teoretické otázky z oblasti práva daňového, tak řešit i praktické úlohy, se kterými se na ně v budoucnu budou obracet klienti. Hlavním úkolem kvalifikační zkoušky je tedy zjistit

úroveň znalostí uchazeče v oboru daní, účetnictví, ekonomiky a financí, obchodního a občanského práva, finančního a správního práva.

Jak je uvedeno v ZoDP, pořádání kvalifikačních zkoušek, jejich organizace a vyhodnocení je jednou z hlavních činností Komory. Ve Zkušebním řádu je definován celý zkušební systém. Avšak i kvalifikační zkoušky prošly v průběhu let postupným vývojem. Kvalifikační zkouška se skládá ze dvou písemných částí a ústní části a Zkušební komise je složena ze zástupců Ministerstva financí ČR, daňových poradců a územních finančních orgánů, což je zárukou vysokého standardu zkoušek. Uchazeč se může rozhodnout, zda vykoná celou zkoušku v jednom zkušebním období nebo dílčí části složí postupně. Platí, že úspěšně složená písemná část má platnost 24 měsíců a k části ústní je pozván uchazeč, který úspěšně absolvoval obě písemné části zkoušky. Každá dílčí část zkoušky se koná samostatně v jiném dni, jedno zkouškové období je tedy rozděleno do třech zkouškových dnů a zkoušky se konají na jednom zkušebním místě.

V roce 1993 uchazeči absolvovali kvalifikační zkoušku v jednom dni a zkoušky se konaly na osmi zkušebních místech. V roce 1994 vstoupil v platnost Zkušební řád Komory, který si dával za cíl sjednocení průběhu kvalifikačních zkoušek na všech zkušebních místech a stanovil délku písemné části na tři hodiny a části ústní, která již neprobíhala ve stejný den, na maximálně 90 minut pro jednoho uchazeče. Další významnou změnu přinesl rok 1996, ve kterém došlo k úpravě Zkušebního řádu a byla prodloužena doba písemné části na šest hodin. Od roku 2001 se kvalifikační zkoušky konají pouze ve dvou termínech ročně z důvodu poklesu zájmu o jejich vykonání a od roku 2003 se zkoušky konají pouze na jednom zkušebním místě, a to v Brně, kde má Komora i své sídlo. Tímto krokem bylo dosaženo maximálního sjednocení přístupu zkušebních komisařů k uchazečům a zároveň došlo ke zjednodušení organizace. Ve stejném roce došlo i k úpravě doby zpracování písemné části na 8 hodin a od roku 2008 se písemná část rozdělila do dvou částí, přičemž na každou tuto část má uchazeč 5 hodin, tak jako tomu je v současnosti. Od roku 1993 až do roku 2014 byl poplatek za vykonání kvalifikační zkoušky beze změn ve výši 5000 Kč a od roku 2014 je stanoven na 7000 Kč.

5.2 Průběh kvalifikační zkoušky

Po důkladné přípravě a vzdělání se v oblastech potřebných k úspěšnému absolvování kvalifikační zkoušky uchazeč podá žádost o vykonání kvalifikační zkoušky, kterou zašle či osobně doručí do sídla Komory. Uchazeč musí splňovat zákonem stanovené podmínky již zmíněné v této kapitole. Po obdržení žádosti Komorou a vyhodnocení splnění zákonných podmínek uchazeč obdrží potvrzení o přijetí žádosti a výzvu k úhradě poplatku za zkoušku. Pokud uchazeč zašle přihlášku do konce ledna, zúčastní se jarního termínu zkoušky a u přihlášky přijaté do konce července se zúčastní termínu podzimního. Pro jarní i podzimní zkuškové období platí, že jsou vypsány 3 termíny zvlášť pro první a druhou písemnou část a část ústní, přičemž uchazeč uvede v přihlášce, zda má zájem o vykonání zkoušky celé nebo pouze její části. Pokud o vykonání zkoušky žádá auditor, který aktivně auditorskou činnost vykonává, může požádat o uznání části zkoušky z oblasti účetnictví, a tím mu bude i zkrácena doba pro zpracování zkoušky.

Obsahová náplň zkoušek vždy odpovídá aktuálním požadavkům praxe a je vždy dopředu zveřejněno na webových stránkách Komory k jakému právnímu stavu se dané oblasti zkouší, přičemž u ústní části zkoušky platí účinný právní stav v době konání zkoušky. Zkušební okruh je velmi široký a sestává z oblasti daně z přidané hodnoty, daně spotřební a ekologické, daně z příjmů fyzických a právnických osob, silniční daně a daně z nemovitých věcí, daňového řádu, účetnictví, zdravotního a sociálního pojištění, občanského zákoníku, živnostenského zákona, zákona devizového a celního. Dále z profesních a souvisejících předpisů, daňového systému České republiky, zákona o obchodních korporacích a z obecných principů mezinárodního zdanění. Obsahová náplň je vždy aktualizována s přibývajícím a ubývajícím legislativou. V roce 2020 již například neobsahovala daň z nabytí nemovitých věcí kvůli jejímu zrušení. Zkušební okruh z oblasti profesních a souvisejících předpisů byl zařazen v roce 2016 a je tedy nutno znát mimo jiné práva a povinnosti daňového poradce dle ZoDP, Disciplinární řád a Etický kodex Komory, zákon o ochraně spotřebitele, problematiku AML a vybrané ustanovení trestně právních předpisů. Od roku 2020 jsou do zkušebních okruhů zařazeny také ustanovení ze zákona o zpracování osobních údajů.

V průběhu kvalifikační zkoušky může uchazeč používat sbírky právních a jiných předpisů, sbírky soudních rozhodnutí, časopiseckou či knižní literaturu a originály

daňových tiskopisů. Z výpočetní techniky je možné použít pouze kalkulačtor, nikoliv však mobilní telefon či chytré hodinky. Svůj výsledek uchazeč nalezne po přihlášení na interním webu Komory, kde je umístěno i zadání a vzorové řešení kvalifikační zkoušky. Úspěšný absolvent obou písemných částí zde uvidí i termín části ústní zkoušky a je nutno doporučit, aby si uchazeč pečlivě pročetl zadání a řešení písemných částí a zjistil, kde chyboval. Ústní část je mimo jiné zaměřena právě na nedostatky v částech písemných. Jak již bylo zmíněno, součástí Zkušební komise nejsou jen daňoví poradci, ale i zástupci finančních orgánů a MF, aby byl zaručen vysoký standard této profese. Předsedou komise je vždy zástupce státních finančních orgánů a při rovnosti hlasů rozhoduje právě předseda této komise. Zkušební řád je dle § 11 písmene e) ZoDP vydáván po dohodě s Ministerstvem financí ČR. Výsledek ústní části kvalifikační zkoušky se uchazeč dozví po skončení této části zkoušky osobně. Noví daňoví poradci jsou zapsáni do seznamu daňových poradců, je jim předáno osvědčení a průkaz daňového poradce a účastní se semináře pro nové daňové poradce, kde jim jsou sděleny povinné kroky při vstupu do této profese. Tento dvoudenní seminář je mimo jiné zaměřen na postavení Komory v rámci přípravy daňové legislativy. Ode dne zapsání do seznamu daňových poradců jsou noví daňoví poradci povinni řídit se ZoDP a souvisejícími předpisy.

Kvalifikační zkoušky pro daňové poradce mají prověřit, byť konkrétní, ovšem stále základní znalosti poměrně širokého oboru, aby prokázali, že jsou se základním rámcem obeznámeni v plné šíři a po úspěšném složení zkoušek si zpravidla každý nový daňový poradce vybírá konkrétní obor své užší specializace.

5.3 Úspěšnost u zkoušek v čase

Složení kvalifikační zkoušky je velmi náročné, o čemž vypovídá i poměrně nízká úspěšnost. V průměru zkoušku na daňového poradce úspěšně absolvuje 20-30 % uchazečů a velmi výjimečnými se stávají ti uchazeči, kteří všechny dílčí části zkoušky úspěšně složí napoprvé v jednom zkouškovém období. Není vůbec ojedinělé opakování kvalifikační zkoušky, naopak z dat o úspěšnosti složení zkoušek vyplývá, že úspěšně absolvuje přibližně jedna čtvrtina uchazečů a z ní většina zkoušky absolvuje poněkolkáté.

Tabulka 3 znázorňuje úspěšnost účastníků kvalifikačních zkoušek pro výkon daňového poradenství v letech 1993-2017. Dle uvedených údajů vychází průměrná úspěšnost uchazečů o výkon profese daňového poradce v těchto letech 24,94 %.

Tab. 3 Úspěšnost u kvalifikační zkoušky v letech 1993-2017

Úspěšnost u kvalifikační zkoušky v jednotlivých letech (v %)									
Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Úspěšnost	49,34	40,35	28,79	27,40	29,93	25,57	35,87	31,56	28,10
Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Úspěšnost	14,40	17,99	21,45	22,36	15,74	31,31	18,22	25,47	14,12
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Úspěšnost	19,59	21,88	19,93	17,98	19,62	18,95	27,58		

Zdroj: (Upraveno dle Skálová, Jana a Šárka Lásková, 2018)

V roce 2020 se první písemné části účastnilo celkem 242 uchazečů, druhé písemné části 228 uchazečů a části ústní 95 uchazečů s výsledkem 75 nových daňových poradců.

Obtížnost písemných částí kvalifikační zkoušky je opravdu vysoká oproti části ústní, kde je již úspěšnost znatelně vyšší. V letech 2018-2020 byla úspěšnost u ústní části kvalifikační zkoušky v průměru 83 %. Pro úspěšné absolvování písemné části kvalifikační zkoušky musí uchazeč dosáhnout minimálně 50 % možných bodů z každého praktického příkladu a minimálně 50 % možných bodů z části teoretické, přičemž na vypracování má uchazeč v jednom zkouškovém dni maximálně 5 hodin. V rámci ústní části zkoušky, která trvá zhruba hodinu, je zkoušen uchazeč čtyřčlennou komisí z dalších znalostí. V částech písemných je orientace spíše na příklady a praktickou aplikaci hmotně právního rámce a při části ústní je kladen důraz na procesní záležitosti, profesní otázky a znalost daňového řádu. Zástupci finanční správy si uchazečovy znalosti v těchto oblastech, zvláště problematiky týkající se jednání mezi daňovým subjektem a správcem daně, vždy důkladně prověří.

Na první dojem se může zdát, že 50 %, které stačí k úspěšnému složení písemné části je málo, jelikož potenciální klient daňového poradce jistě nebude spokojen s pravděpodobností „padesát na padesát“, obzvláště v případech, kdy jde o závažná finanční rozhodnutí s možnými právními důsledky. Je však nutno brát na zřetel

časový rámec písemné zkoušky, ve kterém dle vlastní zkušenosti autorky je téměř nemožné na 100 % stihnout vše a zodpovědně vyřešit veškerá zadání, a právě proto následuje teoretická ústní část, kde se dále prověří slabá místa.

Komora klade důraz na kvalitní zkuškový systém a do profese vstupují pouze nejlépe připravení uchazeči, jelikož profese daňového poradce vyžaduje velkou odolnost a ohromnou znalost. Zájem o profesi je stabilně vysoký. Na zkoušky se hlásí pravidelně stovky lidí, na jarní termíny se v průměru hlásí 200-300 uchazečů a na termíny podzimní zhruba 300-400 zájemců. O podzimní termíny je dlouhodobě větší zájem, avšak ne proto, že by snad kvalifikační zkoušky v tomto období byly méně složité, ale důvodem je více časově náročné jarní období v tomto oboru. Zájemci o vykonání kvalifikační zkoušky jsou již často zaměstnáni v daňově poradenských společnostech, kde nabírají své zkušenosti, a právě jarní období je obdobím účetních uzávěrek a sestavování daňových přiznání k dani z příjmů fyzických a právnických osob.

Mezi uchazeči se v posledních letech objevuje velké množství mladých zájemců. Studenti mohou zkoušky absolvovat již po dokončeném bakalářském studiu. Obrovskou výhodou pro zájemce z řad studentů je připravenost soustředit se a počítat příklady ze školy a při zpracování zkoušky lze vidět, že jim to jde, jak se říká, od ruky. Většina zájemců jsou právě mladí lidé, což je určitě dobrou zprávou z hlediska udržitelnosti této profese. Na zkouškách lze samozřejmě potkat i zájemce z řad praxe, kteří po několikaleté praxi dospějí do stavu, že potřebují z různých důvodů vstup do této profese. Další dobrou zprávou je stále převládající pozitivní přírůstek daňových poradců. Těch, co profesi opouštějí je stále méně než nově příchozích.

Otázkou však zůstává, proč mladých daňových poradců do 30 ti let je pomálu, jak ukazuje obrázek 8, když účast v této věkové skupině na zkouškách je vysoká. Vyvstává logická otázka, jaká je tedy skutečná připravenost uchazečů o profesi daňového poradce ihned po vysokoškolském studiu a nelze nezmínit již v této práci zmíněný fakt, že není rozhodující oborový soulad vysoké školy s touto profesí a patrně by stálo za průzkum, kolik % uchazečů této věkové skupiny pochází z toho či onoho oboru vysokých škol.

6 Proces přípravy a vzdělávání uchazečů

Samotnému procesu přípravy na kvalifikační zkoušku pro výkon této profese by mělo předcházet zhodnocení vlastních dosavadních znalostí a zkušeností, které jsou nutné pro tento obor. Značný rozdíl lze spatřit u znalostí dosažených praxí a znalostí dosažených vysokoškolským vzděláním, kde kombinace vysokoškolského vzdělání jdoucí ruku v ruce s nabýváním praktických zkušeností při skutečných případech je bezpochyby nejlepší variantou, jelikož samotné nabytí praktických zkušeností bez vysvětlení bližších souvislostí nezřídka kdy vede k neúplnému pochopení spjitostí. Vysokoškolské vzdělání v tomto oboru může v tomto kontextu vypadat jako pro praxi nedostatečné, avšak je nutno brát na zřetel, že ve studijních programech je omezený časový limit a aby student mohl začít úspěšnou praxi, měl by nad rámec školní výuky věnovat pozornost například případovým studiím či judikátům, které patří mezi „nejvýživnější“ zdroje informací a mimo jiné indukují další řady otázek vedoucí k pochopení toho či onoho rozhodnutí v případových studiích.

Jak již bylo v průběhu této práce několikrát zmíněno, kvalifikační zkouška je velmi náročná a uspějí opravdu jen ti nejlépe odborně připravení uchazeči. Je pouze na nich, zda zvolí vzdělávací přípravný kurz pořádaný Komorou nebo se rozhodnou pro individuální způsob přípravy, avšak při rozhodování je nutno doporučit zhodnocení svých znalostí. Vhodným způsobem, jak prověřit své vědomosti v tomto oboru je účast na kurzu pořádaným Komorou, který je zaměřen na počítání příkladů z předchozího termínu kvalifikační zkoušky. Toto prověření znalostí v oboru nese všechny prvky skutečné kvalifikační zkoušky, a tudíž jako takové je nejlepším možným ukazatelem, zda je daný uchazeč odborně způsobilý zkoušku vykonat úspěšně. V neposlední řadě by si rovněž každý uchazeč měl uvědomovat, že vykonávání praxe daňového poradce není o „odškrtnutí“ úspěšného složení zkoušek v seznamu uchazečů, nýbrž profese, jíž nelze brát na lehkou váhu, jelikož špatně zvolené rady či nepochopení souvislostí v oboru může mít pro klienta, který se svěřuje do péče v dobré víře, fatální důsledky. Níže je popsána nabídka přípravných kurzů pořádaných Komorou a vlastní a praktické rady a postřehy z individuální přípravy následně vedoucí k úspěšnému vykonání kvalifikační zkoušky.

6.1 Přípravné kurzy ke zkouškám pořádané Komorou daňových poradců

Komora má ve své nabídce několik možností přípravy na kvalifikační zkoušku. Jednou z nabízených variant je akreditovaný kurz Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky „Daňová abeceda“ v rozsahu 140 hodin, který je jednosemestrový a koná se vždy jednou za rok v podzimním termínu. Nově je vedle prezenční formy umožněna i online forma výuky a zájemci o kurz tímto mohou ušetřit mimo jiné cestovní náklady. Akreditovaný kurz Daňová abeceda nepatří mezi nejlevnější kurzy, stojí 35 090 Kč včetně DPH. Tento kurz není přípravným kurzem k vykonání kvalifikační zkoušky, nýbrž odrazovým můstkem k přiblížení se problematice zdaňování, kde jsou vysvětleny základní principy daně z přidané hodnoty, daní z příjmů fyzických a právnických osob, malých daní, daňového řádu a účetnictví. Teprve po osvojení si základních znalostí v těchto oblastech je vhodné přistoupit ke kurzům přípravným, které jsou již zaměřeny na rekapitulaci a prohloubení dosavadních znalostí v tomto oboru. Nabídku všech kurzů lze nalézt na webových stránkách Komory www.kdpcr.cz.

Přípravné kurzy ke kvalifikačním zkouškám pro vstup do této profese jsou rozděleny do jednotlivých přednášek a příkladů z oblasti daňového práva a účetnictví a výuka je zajištěna zkušenými lektory z řad daňových poradců, zkušebních komisařů, ale také z řad pracovníků GFŘ. Zde mají zájemci možnost zakoupit si kompletní nabídku přípravného kurzu za zvýhodněnou cenu 33 900 Kč včetně DPH, díky které budou mít celé dva školící dny zdarma, nebo si mohou vybrat pouze konkrétní oblast, ve které své znalosti potřebují prohloubit. První důležitou oblastí je problematika účetnictví, která je rozdělena do pěti dní, ve kterých absolvent díky intenzivní výuce získá více než základní povědomí o tomto oboru. Neméně důležitou částí je kurz zaměřený na malé daně, mezi něž patří například spotřební daň, ekologická daň či daň silniční. Další nutnou oblastí v rámci kvalifikační zkoušky, ve které se uchazeč musí vyznat na odborné úrovni je problematika daňového práva a nápomocný mu v přípravě může být třídní kurz zaměřený na daňový řád, který je určen pro uchazeče již s minimálně základními znalostmi v této oblasti a uchazeč si zde prohloubí znalosti mimo jiné například ve vymáhání daní. Problematiku DPH si uchazeč osvojí pomocí teoretického kurzu a poté kurzu praktického, kde jsou již procvičovány konkrétní příklady daně z přidané hodnoty.

Podobně je tomu u daň z příjmů fyzických a právnických osob, kde je kurz také rozdělen na část teoretickou a část praktickou.

Komora má odpovědnost, aby nabízela vzdělávání na bezkonkurenčně vysoké úrovni a je v jejím zájmu, aby zájemci o tuto profesi využívali služeb primárně Komory daňových poradců a z druhé strany by mělo být v zájmu Komory, aby své budoucí členy připravila na výkon profese co nejlépe.

6.2 Individuální příprava preferovaná autorkou práce

Individuální příprava pohledem autorky této práce a její doporučení je následující. V první řadě je na místě vytvořit základní představu o velikosti množiny, kterou představují daňové zákony v České republice. K tomuto účelu byla dle autorky nejvhodnější publikace Daňové zákony a účetnictví podle stavu k 31.12.202X s paralelním vyznačením změn od 1.1.202X, která je každoročním periodikem vydávaným Komorou ve spolupráci s Wolters Kluwer, a.s. primárně ze dvou důvodů, kde prvním je právě příprava ke kvalifikační zkoušce a druhým důvodem je udržování obecného a aktuálního přehledu o daňové problematice jako celku, jelikož většina daňových poradců má časem ve své praxi úzké specializace a ti, kteří neodmítají kontinuální vzdělávání si tímto způsobem mohou udržovat a obnovovat znalosti a vědomosti i mimo jejich okruh specializací, ve kterých však nutno podotknout, většina z nich má hluboké znalosti. V této publikaci jsou zahrnuty veškeré daňové zákony, a to zákony o dani z přidané hodnoty, o daních z příjmů, spotřebních daních, dani silniční, dani z nemovitých věcí, dani z hazardních her, daňovém poradenství, ekologické daně, daňový řád, zákoník práce, profesní předpisy a dále zákon o účetnictví s příslušnou vyhláškou. Výhodou oproti nákupu publikací ryze daňových zákonů České republiky je v této publikaci přídavek v podobě pokynů Ministerstva financí ČR a jejich vyhlášky, které jsou směrnici určující konkrétní řešení příkladů při skládání kvalifikační zkoušky, a tudíž dle nich se řeší reálné každodenní případy v praxi daňového poradce.

Autorka považuje za velmi důležité až nutné ještě jednou zdůraznit důležitost pokynů MF, jelikož právnicky nevzdělané jedince a nezřídka kdy i samotné právníky může uvést v nejistotu nejednoznačnost a volba popisu obecně českých zákonů, daňových nevyjímaje. Pokyny MF slouží v tomto ohledu jako příslovečná buzola k orientaci v prostoru daňových zákonů, kterou je možno používat k argumentaci

zejména při soudních sporech či v rozepřích se správcem daně, a proto je velmi cenným a často opomíjeným nástrojem pro daňové poradce. Co součástí této publikace není, ovšem je nezbytnou nutností pro úspěšné vykonávání praxe daňového poradce, jsou obory práva. Publikace postrádá například zákon o obchodních korporacích, občanský zákoník a zákoník trestní. Pomůckou k přípravě na kvalifikační zkoušku a zároveň pro praxi daňového poradce jsou také judikáty a rozhodnutí soudů, které jsou nezbytnou směrnicí při rozhodování v obdobných případech za nejasných okolností či možnosti dvojího vyložení zákona týkajícího se konkrétní problematiky v řešeném příkladu.

Student vyzbrojený pečlivým prostudováním daňových zákonů a pokynů dle doporučení autorky může začít upírat pozornost na řešení příkladů ze sborníku, který vydává Komora a jež obsahuje příklady včetně řešení z předchozích termínů kvalifikačních zkoušek na daňového poradce. Řešení těchto příkladů je perfektním drilem vedoucím k osvojení si rychlého hledání a nacházení příslušných paragrafů v konkrétních zákonech. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat tomu, že při konání kvalifikační zkoušky jsou Komorou povolené veškeré publikace, osvojení si těchto dovedností je nanejvýš důležité, a to jak pro úspěšné splnění zkoušky v časovém intervalu, který se pro nezasvěcené může zdát naprosto dostatečný až zbytečně benevolentní, ovšem při hledání jednotlivých konkrétností s ohledem na složitost zkouškových příkladů volených Komorou a finanční správou a další fakt, že z každého okruhu daňového práva je třeba mít určitý počet bodů, není možné naplnit minimální bodový limit s absencí kteréhokoli ze zadaných okruhů daní, tedy každému příkladu je třeba věnovat pozornost a odevzdat řešení alespoň minimálně vyhovující kritériím Komory o úspěšném splnění kvalifikační zkoušky. Ve světle těchto faktů je rychlost plynutí času pro účastníka kvalifikační zkoušky a člověka, který přemýšlí, že by se kvalifikačních zkoušek mohl účastnit relativní. Je nutno vzít na vědomí, že každý z třech až pěti počítaných příkladů v rámci každé pětihodinové zkoušky by mohl být v reálné praxi již úspěšně fungujícího daňového poradce případem řešeným v každodenní činnosti pro své klienty a takovýmto případem s přihlédnutím na velmi časté a pro příklady volené zkušebními komisaři ke zkouškám typické komplikovanosti a propojení daní často až surrealistickým způsobem, se daňový poradce obvykle pouze seznamuje často i hodiny a kompletní řešení s jistotou odevzdává až za mnoho hodin.

Při skládání zkoušky je ovšem třeba odlišného přístupu, než je zapotřebí pro praxi. Zde musí zkoušený v minimu času buď vědět, nebo v okamžiku vědět, kde dohledat a dohledat vše potřebné ke konkrétnímu příkladu, vyřešit a bez okolků „přepínat“ v mysli mezi jednotlivými zákony, sazbami konkrétních daní, a to vše bez chyb a zmatkování. Tudíž na vícenásobné kontroly postupů, sazeb a výsledků zde není prostor. Kdyby tímto způsobem postupoval daňový poradce při výkonu své práce a bez ujištění, kontroly a potvrzení by vykazoval výstupy, přinejmenším by si zvyšoval pravděpodobnost chyby, která na rozdíl od zkoušek, kde chyba nemusí nutně znamenat ani neúspěšné absolvování, v praxi však může mít závažné až devastační následky pro poradce i klienta.

Je tedy nasnadě, že k úspěšnému složení zkoušek a úspěšně fungující kanceláři daňového poradce je třeba zvolit jinou metodiku.

6.3 Metodika přípravy na zkoušky

Předchozí podkapitola implicitně poukazuje na fakt, že příprava na zkoušky daňového poradce není příliš odlišná od přípravy ke zkouškám na vysoké škole. Zkouška má vzhledem k obsáhlosti této problematiky minimum času a musí prověřit maximum znalostí v objemných a souvislostně složitých oborech. Toto je nepochybně jedna z příčin, že u zkoušek jsou úspěšnější uchazeči s nedávno ukončeným vzděláním než uchazeči s dlouholetou praxí, často provozující úspěšnou kancelář či firmu zabývající se účetnictvím a daněmi.

Tento fakt, že nedávno opustivší absolventi vysokých škol mají stále zažitý postup učení se nové látce a obecně příjem informací, a právě tato dovednost je potřebná k pojetí velkého množství učiva a materiálů obsažených v daňových zákonech. Praxe daňového poradce, byť často rovněž dynamická a přelétavá z jednoho případu na druhý, vyžaduje téměř vždy o mnoho více času. Běžně se podklady k jedinému praktickému příkladu tvoří i několik dní až týdnů, což z pochopitelných důvodů není použitelné při řešení kvalifikačních zkoušek a obráceně vzato odevzdat klientovi práci na padesát procent nebude zcela slučitelné s úspěšným provozem daňové kanceláře.

Z výše zmíněného by mělo být jasné, že přípravu a učení se na zkoušky daňového poradce je třeba brát jako první krok na cestě k povolání daňového poradce. Zde tedy věcný rozdíl k metodice daňového poradce a k úspěšnému naplnění onoho

prvního kroku, tedy úspěšného složení zkoušek. Zatímco člen Komory nabývá nové informace a zkušenosti ve velmi konkrétních specifických a úzce specializovaných případech každodenní praxe, a tedy rozšiřuje své zkušenosti a vědomosti postupně a v jednotlivých místech, byť do velké hloubky, a celý svůj pracovní život tímto způsobem skládá pomyslnou mozaiku obrazu daňového poradenství, příprava ke zkouškám má v podstatě opačný charakter.

Autorka práce doporučuje při individuální přípravě nespočinout a neulpívat na úplném pochopení kteréhokoliv z odvětví daňových zákonů, jelikož i odborníci na slovo vzatí se při přednáškách obvykle uvádějí větou „řeším to 30 let a stále o tom nevím všechno“. Pro úspěšné složení zkoušek je tedy mnohem důležitější či bezpodmínečně nutné pochopit tento obor na úrovni nutné k úspěšnému složení zkoušek, jelikož samo prohlubování, byť jediné daně, obvykle snaživého jedince zaměstná po celou dobu jeho kariéry, a navíc z vlastní zkušenosti autorky práce věnování přílišné energie ve snaze plně pochopit konkrétní téma může být pro potenciálního uchazeče po několika týdnech spíše demotivující, a jelikož učení se z knih, byť zodpovědně a s plnou snaživostí, avšak nepodpořené a nepotvrzené praktickou zkušeností, se lehkou zapomene podobně jako tomu bývá u většiny probrané látky studenty vysokých škol v okamžiku, kdy uslyší „prospěl“. Je tedy zapotřebí započít přípravu klidným a postupným seznámením se se vším, co je nutné ke zkouškám postupně a s plným vědomím, že ne vše a zcela bude chápáno ihned a každou z jednotlivých daní prohlubovat symetricky a jako celek postupně.

Důležitou praktickou poznámkou při řešení starších sbírek příkladů je právní stav sbírky, který může být odlišný od účinného právního stavu kvalifikační zkoušky. Ve zkouškovém příkladu může nastat situace matoucí, která se snaží zkoušeného svést ke špatnému řešení z pohledu aktuálních zákonů, ovšem v dané situaci může být nadřazen platný postup z doby vzniku dané problematiky. Proto je možná nejdůležitější při řešení zkouškových příkladů, a to obzvláště v době zkoušky, zachovat klid a velmi bedlivě číst zadání úloh a všimnout si těchto opomíjených detailů, které v daném kontextu často úplně mění celý případ.

Bylo by chybou opomenout finanční stránku přípravy formou individuální či přípravnými kurzy pořádanými Komorou. V první řadě nutno zmínit, že autorka ne zvolila cestu individuální přípravy kvůli finanční náročnosti ani z důvodu pochyb

o kvalitě těchto přípravných kurzů pořádaných profesionály ve svém oboru, mimo jiné i z důvodu, že ve své dosavadní praxi se věnuje kontinuálnímu vzdělávání pořádaném právě těmito odborníky, nýbrž z přesvědčení, že byť srozumitelnou formou a profesionálními lektory podávané informace mají daný časový rámec a není příliš prostoru pro individuální dotazy, dojde často k nepochopení celodenního výkladu kvůli uniklé pointě na začátku výuky. Výuka v přípravných kurzech se z pochopitelných důvodů nemůže řídit rychlostí chápání nejpomalejšího ze zúčastněných, to však neznamena, že by ten pozbyval šance na úspěšné složení kvalifikačních zkoušek, pouze může započít přípravu o měsíc dříve a s klidnou myslí připraven a plně vybaven nabytými znalostmi může mít i vyšší šance na úspěch než sice rychle chápající, ale zbrklý člověk, který se snáz nechá svést právníkou lstí a slovíčkařením v zadáních.

7 Praktická doporučení pro uchazeče o profesi daňového poradce

Prvním praktickým a nejdůležitějším doporučením autorky práce potencionálním budoucím daňovým poradcům či studentům zvažujícím tuto profesi by bylo v první řadě velmi zodpovědně zvážit a popřemýšlet nad důvody a motivací k tomuto rozhodnutí, a sice stát se daňovým poradcem.

Pokud zvažující dojde k závěru, že ho baví tato oblast se vším, co k ní přísluší a její problematika, složitosti a sounáležitosti jsou koníčkem, zájmovou činností a radostí, nikoliv nutností, je třeba čerpat informace a věnovat se v případě samostudia pouze ověřeným zdrojům. Patrně jedním z nejlepších takovýchto zdrojů může být například Bulletin, který může být odebírán kýmkoliv, ne pouze členy Komory, pro které je zdarma. Z této publikace uchazeč velmi snadno a rychle zjistí, zda jeho představa o této profesi, co obnáší a co je pro ni nezbytností, je v souladu s jeho představou a naplňuje jeho očekávání. Díky tomuto periodiku je možno nahlédnout nejen do oboru daňového poradce, ale rovněž i do fungování Komory a jejích členů. Neodradí-li uchazeče množství neustálých změn a nekončící potřeba získávat stále nové znalosti a vědomosti potřebné k vykonávání této profese, může se kromě samostudia věnovat i následujícím možnostem.

První možností ve smyslu získávání praktických zkušeností může potencionální uchazeč využít institutu asistenta daňového poradce, který je zaveden s účinností od roku 2018 a lépe se tak seznámit se vším, co obnáší každodenní práce daňového poradce. Výhodou tohoto kroku je možnost navštěvovat klubová setkání a školení, nabízená Komorou na webových stránkách www.kdpcr.cz, za stejných podmínek jako má daňový poradce. V takovémto okamžiku se dostává již aktivně do prostředí daňových poradců a patrně už sám zvolí, o kterou část či konkrétní obor v rámci daňového poradenství by měl zájem.

Další možností, jak se blíže seznámit s prací daňového poradce může být například nástup do účetní kanceláře, která obvykle má mezi svými členy i daňové specialisty a poradce, jelikož je jeho služeb velmi často zapotřebí. Tuto možnost autorka doporučuje z vlastní zkušenosti, jelikož profesi daňového poradce předcházela profese účetní a po několikaleté praxi a neustále rostoucí poptávce po službách daňového poradenství autorka vyhodnotila, s přihlédnutím k jejímu zájmu o tento

obor a neopomíjitelném faktu týkající se odpovědnosti za odvedenou práci, že lepší variantou je bezpochyby propojit oba obory v jeden plně pochopený celek.

Pro uchazeče, kteří se momentálně nacházejí na počátku této cesty, tedy zvažují obor vysoké školy, který chtějí studovat, nelze opomenout důležitost důkladně zvážit výběr vysoké školy, která nejlépe odpovídá tomuto oboru.

7.1 Oborová profilace

Výběr školy a studia je z pohledu oborové profilace poměrně zásadní a měla by být první myšlenkou k důkladnému zvážení při výběru vzdělávací instituce a konkrétní fakulty, ovšem naráží se zde na problém týkající se mnoho studentů středních škol kladoucích si otázku „čím se chci živit či co mě baví“.

Stejně jako tomu bylo v případě autorky této práce, kdy při studiu vysoké školy v oboru gastronomie, hotelnictví a turismu na fakultě obchodněpodnikatelské padla víceméně náhodná volba volitelných předmětů právě na účetnictví a problematiku zdaňování. Až v tu chvíli zjistila, že právě tyto obory jsou předmětem jejího zájmu, což vybízí k dotazu, zda by toto nebylo lepší zjišťovat lepším způsobem než zkoušet různé vysoké školy po semestru či dvou. Zajisté nikdy není pozdě začínat s jakýmkoliv oborem, který člověka nadchne, přeci jen existují univerzity třetího věku. Nebylo by ovšem od věci započít profilaci potenciálních odborníků obecně v celé plejádě oborů studií vysokých škol již dříve na středních či základních školách a dopřát tak studentům jak povinného základního, tak volitelného středního vzdělání více prostoru k poznání a zkoušení oborů, o kterých smýšlí coby svém budoucím povolání. Také do povolání daňového poradce by autorka doporučovala potenciálním zájemcům v první řadě nahlédnout do běžné činnosti například formou brigády asistenta daňového poradce či podobným způsobem.

Z hlediska vhodnosti oborové profilace pro výkon této profese vybrala autorka dvě vhodné vzdělávací instituce ekonomického zaměření, a to ŠKODA AUTO Vysokou školu o.p.s. a Vysokou školu ekonomickou v Praze.

7.2 ŠKODA AUTO Vysoká škola o.p.s. a vhodná specializace

Při plně objektivním zhodnocení vhodnosti profilace výše zmíněných vzdělávacích institucí vyplývá, že bližší reálné praxi daňového poradce svou nabídkou studijních programů je Vysoká škola ekonomická v Praze. Je zcela zřejmé, že doporučení

autorky pro studium vysoké školy z pohledu oborové profilace je v kolizi s jejím rozhodnutím, které padlo na ŠKODA AUTO Vysokou školu. Ovšem v době přihlášení na tuto školu již autorka provozovala praxi daňového poradce a toto doporučení je pro studenty, kteří zvažují tuto profesi jako své budoucí povolání.

ŠKODA AUTO Vysoká škola patrně vznikla ze stejných důvodů jako ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské, odštěpný závod (dále jen „střední odborné učiliště“), a sice nabídnout vysokou kvalitu vzdělání a špičkové zázemí studentům, které zároveň profiluje pro své budoucí uplatnění ve společnosti ŠKODA AUTO a.s., což je bezpochyby pro obě strany přínosné. I když tedy není ŠKODA AUTO Vysoká škola primárně zaměřena na přípravu daňových poradců, jako spíše managementu, je zde zrovna tak jako u autorky práce možnost pro studenty během studií zjistit, že jejich zájem přitahují předměty týkající se problematiky daňového poradenství a ekonomie obecně. Ovšem právě tak jako si střední odborné učiliště „vychovává“ nové generace odborníků do svých řad řemeslných a technických, s ohledem na velikost této korporace by zde s jistotou našla uplatnění i poměrně početná skupina daňových poradců, specialistů a odborníků v této oblasti vystudovaných v momentálně na vysoké škole neexistujícím oboru problematiky zdaňování specializovaném k aktivitám této korporace.

Vhodným bakalářským studijním programem je Ekonomika a management se specializací Finanční řízení, který je zaměřen mimo jiné na poznatky z oblasti účetnictví, práva a daňového systému. V průběhu studia jsou zde vyučovány Základy práva I a Základy práva II, které jsou dvousemestrálním kurzem, v němž se studenti seznámí se základními principy práva.

V prvním semestru jsou seznámeni se základními právními instituty jako jsou právní normy, právní skutečnosti, právní jednání a právní vztah a získají povědomí o právních mechanismech. Následující semestr je již zaměřen na závazkovou část občanského práva, občanské procesní právo, tedy mimo jiné na civilní proces, správní proces a rozhodčí řízení. Dále studenti získají vědomosti z předmětu Základy účetnictví a účetního výkaznictví, který je zaměřen zejména na proces zaznamenávání hospodářských operací týkající se účtování transakcí spojených například s dlouhodobým majetkem, zásobami, pohledávkami a závazkami a na zobrazení všech těchto operací ve výsledných účetních výkazech. Na tento předmět navazuje Finanční účetnictví podnikatelů v ČR, kde jsou mimo jiné

probrány procesy, které účetní závěrce předchází. Z oboru účetnictví je nutno zmínit i předmět Nákladové účetnictví, který studentům otevře povědomí o vztahu mezi finančním, nákladovým a manažerským účetnictví a dá jim možnost zkusit si sestavit kalkulaci a rozpočet nákladů. I když tento předmět není přímo využitelný pro praxi daňového poradce, je jistě přínosný, protože i daňový poradce by měl mít znalosti potřebné pro řízení nákladů a zisku ve společnosti, aby své klienty a jejich kroky správně pochopil a mohl jim doporučit vhodný způsob řešení z pohledu daňové problematiky.

Následující semestr studentům nabízí velmi zajímavý a užitečný předmět pro oblast daňového poradenství, a to Základy daňového a finančního práva nabízející vhléd do pramenů a systému finančního práva, soustavy daní a poplatků v ČR, správy daní a zaměřuje se již na jednotlivé daně. Jsou zde představeny jak malé daně, daň z přidané hodnoty, tak i daň z příjmů fyzických a právnických osob a není zapomenuto ani na základní povinnosti vůči zdravotním pojišťovnám a okresním správám sociálního zabezpečení. Samozřejmě je nutno podotknout, že v rámci hodinové dotace jednotlivých předmětů není možné, aby studenti získali všechny potřebné informace pro svou praxi, ale budou mít základní povědomí o této problematice a pokud je obor bude opravdu zajímat, budou se mu věnovat i ve svém mimoškolním čase, je tento obor vhodným prvním krokem.

Z oblasti daní jsou v této specializaci pro studenty ještě v nabídce tři neméně důležité předměty, a to Přímé daně, Nepřímé daně a Mezinárodní zdanění. V rámci předmětu zabývajícím se daněmi přímými se studenti naučí mimo jiné vypočítat daň z příjmů fyzických a právnických osob a sestavit k ní daňové přiznání. V předmětu Nepřímé daně získají podrobnější znalosti o dani z přidané hodnoty a také se naučí sestavovat potřebné výkazy k této dani. Mezinárodní zdanění je v posledních letech stále větším tématem a studentům je v rámci tohoto předmětu nabídnuto získání dovedností a znalostí týkajících se aplikace smluv, které zamezují dvojímu zdanění a jsou jim představeny informační a oznamovací povinnosti k institucím.

Obor je možno doplnit o volitelné předměty související s profesí daňového poradce jako například Vypovídací schopnost účetních výkazů, Účetní výkaznictví komerčních pojišťoven nebo si rozšířit znalosti v oboru právním, kde je možnost získat základní znalosti z předmětu Pracovní právo I, Právo EU o zaměstnávání a sociální ochraně či Právo duševního vlastnictví v mezinárodním obchodě.

Předmět, který se zde vyloženě nevyskytuje a je autorkou považován za velmi důležitý pro fakulty zaměřené na právo a ekonomii, a tedy neměl by chybět na žádné vysoké škole s tímto zaměřením, je předmět Trestní právo, byť v základním seznámení. Druhou, nikterak ve špatném, kritickou poznámkou by bylo žádoucí navýšení časového prostoru na praktickou část a počítání typových příkladů, při kterých si student lépe osvojí a zafixuje postupy, které ze samotné teorie nejsou vždy a všem úplně zřejmé a naučená teorie nestvrzená praxí se velmi rychle zapomíná.

7.3 Specializace na Vysoké škole ekonomické v Praze

Z hlediska vysokých škol ekonomického zaměření je nejznámější Vysoká škola ekonomická v Praze a mezi absolventy této školy z řad daňových poradců navštěvovaný bakalářský a magisterský studijní program Zdanění a daňová politika. Tento studijní program je úzce zaměřen na daně a zároveň široce zaměřen na účetní, ekonomické a právní souvislosti a úspěšní absolventi tohoto programu jsou poté připraveni pohybovat se v oblasti daňové problematiky jako špičkoví experti.

Studenti zde získávají jak vědomosti z oblasti finančního a manažerského účetnictví, tak z předmětů týkajících se zdaňování v České republice, ať už jde o zdanění spotřeby či zdanění příjmů z pohledu státu i z pohledu obchodní korporace. Obor právní zde opomenut také není. Svě vědomosti si lze rozšířit například o obor finančního a obchodního práva. Mezi další předměty související s tímto oborem patří mimo jiné i Finance podniku, Veřejné finance, Ekonomická data a jejich analýza, Finanční analýza a plánování podniku a také Finanční teorie, politika a instituce. Povinné předměty z těchto oborů si lze doplnit ještě předměty volitelnými a také odbornou praxí. Stejnomený navazující magisterský program je již více zaměřen na mezinárodní aspekt daní.

Uplatnění úspěšného absolventa má více možností jako například po úspěšném složení kvalifikační zkoušky vstup do profese daňového poradce, ať už jako samostatný expert nebo zaměstnanec ve velké obchodní korporaci s daňovým oddělením nebo je zde možnost uplatnění ve státní správě například jako zaměstnanec finančního či celního úřadu.

8 Kontinuální vzdělávání

Složením kvalifikační zkoušky vzdělávací proces nekončí, naopak se zintenzivňuje. Daňoví poradci si své znalosti musí průběžně doplňovat a znát aktuální judikaturu, výklady i připravované, zatím neschválené, změny právní úpravy.

Účelem této kapitoly je poukázat na důležitost nepřetržitého vzdělávání, které je nutné nejen pro profesi daňového poradce. Vzdělávání je proces, který podporuje učení, rozvíjí vědomosti, dovednosti a schopnosti. Je mylnou představou, že po dosažení určitého stupně vzdělání tento proces končí. Vzdělání je pouhým výsledkem vzdělávání. Profese daňového poradce vyžaduje kontinuální vzdělávání, jelikož tvorba a úpravy právních předpisů a daňových zákonů je nekončící dynamický proces.

Zajištění odborné způsobilosti daňového poradce je jedním ze stěžejních úkolů profesní organizace, avšak v přístupu k této oblasti existují značné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Systém kontinuálního vzdělávání bývá často pro členy povinným a v případě nedodržení podmínek obvykle následuje i vyloučení z profesní organizace. Česká republika je v tomto výjimkou. Členové Komory daňových poradců České republiky mají systém kontinuálního profesního vzdělávání pouze na dobrovolné bázi. Valná hromada Komory tento systém schválila v roce 2007 s účinností k 1.1.2008 s tím, že systém je dobrovolný, ale vyzývá všechny daňové poradce k přihlášení.

Hlavním cílem kontinuálního vzdělávání je udržení a zároveň navýšení vysokého odborného standardu daňových poradců, a tím i prezentace daňových poradců, jakožto profesionálů ve svém oboru, vůči veřejnosti a svým klientům. Tento systém je založen na evidenci účasti na vzdělávacích akcích a požadovaný počet hodin účasti na kontinuálním profesním vzdělávání je 45 hodin za kalendářní rok, přičemž 35 hodin musí být v oblasti daní, práva a účetnictví a zbylých 10 hodin lze splnit v oblasti osobního rozvoje. Do hodinové účasti lze započítat i jiné odborné činnosti jako například přednáškovou činnost či psaní odborných článků. Systém tohoto vzdělávání navazuje na Etický kodex, v němž je uvedeno, že daňový poradce rozvíjí své odborné znalosti a profesní schopnosti po celou dobu výkonu své profese. Etický kodex, jakožto záruka čestného, svědomitého a morálního chování daňového poradce, je povinný pouze pro poradce, kteří se k němu dobrovolně přihlásí,

tudíž kdokoliv z nových i stávajících daňových poradců nemá povinnost se k němu hlásit, jakožto i ke kontinuálnímu vzdělávání, avšak jakmile se k němu dobrovolně přihlásí stává se pro něj jeho plnění povinností. Nicméně pro případného klienta potencionálně hledajícího služby daňového poradce může sloužit veřejné přihlášení daného daňového poradce jako směrnice pro následnou volbu klienta. Zda je daňový poradce k Etickému kodexu a kontinuálnímu profesnímu vzdělávání přihlášen, může klient a obecně veřejnost zjistit ve veřejném seznamu daňových poradců uvedeném na webových stránkách Komory. Daňový poradce může využít vzdělávacích akcí Komory i mimo Komoru, avšak vzdělávání poté podléhá schválení kanceláře Komory, která vhodnost a kvalitu evidovaných akcí posuzuje.

Základem každého poradenského procesu je vzdělávání a profesní organizace mají obligatorní povinnost vytvářet podmínky pro kontinuální profesní vzdělávání svých členů. Daňový poradce je nositelem znalostí, které může dále poskytovat ostatním členům Komory a svým klientům. Načerpáné informace a vědomosti ze vzdělávacích akcí je nutno poté aplikovat v praxi a proměnit je ve zkušenosti.

Je nasnadě otázka, zda výjimka Komory daňových poradců České republiky z povinného kontinuálního vzdělávání svých členů může přinést výhody jako například více času pro daňové poradce v získávání praktických zkušeností či vzdělávání dle vlastního uvážení, anebo naopak může být potencionální hrozbou pro klienty, kterým může způsobit potíže či konflikt se správcem daně, byť neúmyslně a v nevědomosti. S přihlédnutím k faktu absence periodického přezkušování daňových poradců v průběhu výkonu jejich profese přinejmenším vzrůstá pravděpodobnost těchto situací. Aby však bylo objektivně učiněno za dost je nutné zmínit, že většina daňových poradců má vlastní úzkou specializaci například i na konkrétní daň a dle této jsou hledáni a oslovováni svými klienty. Na složitějších a komplexních problémech nezřídkakdy spolupracuje celá skupina daňových poradců dle své oborové způsobilosti. Bylo by dobré zmínit, že každoroční množství legislativních úprav i novinek si pouze na základní seznámení se s podstatou vyžádá minimálně desítky hodin, tudíž splnění případných 45 povinných hodin KPV by teoreticky nemělo představovat problém pro žádného aktivního poradce.

8.1 Odborné vzdělávání daňových poradců

Komora nabízí nejen svým členům širokou paletu vzdělávacích kurzů, přednášek, seminářů a konferencí, které jsou uvedeny na webových stránkách Komory www.kdpcr.cz i pro veřejnost. Velmi oblíbeným v rámci odborného vzdělávání je u stávajících daňových poradců cyklus přednášek z oblasti právního vzdělávání. Komora tyto vzdělávací programy připravuje ve spolupráci s právními fakultami Karlovy univerzity a Masarykovy univerzity. Jak již bylo zmíněno, daňový poradce potřebuje ke své činnosti právní vzdělání a právní znalosti, které využije ve své praxi. Přednášky jsou zaměřeny na oblast práva trestního, správního, finančního, obchodního, občanského, mezinárodního a ústavního.

Další program, který lze určitě doporučit je kurz Vyšší účetnictví pro daňové poradenství, který Komora připravuje ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze. Tento kurz je zaměřen na konsolidované účetní závěrky, majetkové cenné papíry a interpretace NÚR. Záměrem Komory je i zlepšení jazykové úrovně svých členů, která je v dnešním globalistickém světě nutností. Pořádá jak krátkodobé jazykové kurzy, tak kurzy dlouhodobé zaměřené na daně a účetnictví, které daňovým poradcům pomohou poskytovat své služby anglicky či německy hovořící klientele.

V rámci konferencí, které Komora pořádá ve spolupráci s profesními organizacemi jiných zemí, mají daňoví poradci možnost porovnání české daňové problematiky a navázání nových kontaktů. V uplynulém roce Komora přistoupila i k o-nline formě vzdělávání či kombinaci on-line a prezenční výuky, což většina daňových poradců velmi ocenila a účast na seminářích se znásobila. Vzdělávání z pohodlí své kanceláře je stále více oblíbené a využíváno a tuto kombinaci lze do budoucna jen doporučit, ať už jde o vzdělávací programy vícedenní či o hodinová setkání. Všechny tyto kurzy jsou pro daňové poradce zpoplatněné, avšak za zvýhodněnou cenu oproti cenám pro veřejnost a započítávají se do systému kontinuálního profesního vzdělávání.

Další vzdělávací možnosti pro daňové poradce jsou klubová setkání, která pořádá Komora ve spolupráci s jednotlivými guaranty, kteří se starají o jejich organizaci. Regionální setkání a školení jsou určeny pouze pro daňové poradce a jejich asistenty, jsou zdarma a také se do počtu hodin KPV započítávají. Povinné členské příspěvky daňových poradců slouží profesní organizaci k zajištění chodu Komory,

pořádání vzdělávacích a jiných akcí a také k zajištění kvalifikačních zkoušek. V uplynulém roce bylo zajímavé sledovat zvyšující se počet účastníků právě díky on-line formě a daňoví poradci se takto mohli účastnit i ostatních regionálních klubů, díky čemuž mohli poznat nové kolegy a přednášející.

8.2 Zasedání sekcí a pracovních skupin

Účast v jednotlivých sekcích a pracovních skupinách lze jistě považovat také za formu vzdělávání. Jednotlivé sekce a pracovní skupiny jsou, jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, rozděleny dle odborných oblastí tak, aby bylo možné danou oblast a znalosti v ní co nejvíce prohloubit. V rámci zasedání si jednotliví daňoví poradci vyměňují své poznatky z praxe a dosavadní zkušenosti a probíhá vzájemná diskuze nad konkrétními otázkami. Pro mladé daňové poradce do 35 let věku byla v roce 2017 založena diskusní skupina, jejímž cílem je navázání pracovních, ale i přátelských kontaktů mezi kolegy a odborný rozvoj mladých daňových poradců. Komora se snaží, aby měla ve svých řadách aktivní mladé daňové poradce, jelikož dlouhodobým problémem je právě pasivita, a to nejen mladých daňových poradců. Práci sekcí již dlouhá léta komplikuje malý zájem ze strany členů Komory. Jedním z důvodů je dozajista časová náročnost, avšak přínos z aktivního členství je značný. Většinu sekcí vedou starší, zkušení daňoví poradci, kteří své specializaci rozumí a za každého nového člena ve své skupině jsou vděční. Ač nový daňový poradce prost zkušeností a praxe v tomto oboru, může se do sekce přihlásit, naslouchat a učit se od kolegů zkušenějších. Poradce by měl být iniciativní a mít aktivní přístup k novým znalostem a celkově své profesi, bez těchto předpokladů bývá vzdělávání obtížné.

8.3 Osobní rozvoj daňového poradce

Může se zdát, že téma osobního rozvoje s oborem daňového poradenství nesouvisí. Profese daňového poradce, jak již bylo zmíněno, je velmi náročná a stresující. Daňový poradce musí při své práci i životě osobním překonávat různé výzvy, nástrahy, problémy a například i neúspěchy při řešení sporů se správcem daně, jež mohou mít pro klienta dalekosáhlé negativní dopady, které se z druhé strany mohou propsat na psychické stránce daňového poradce, který tento problém způsobil. Musí vědět, jakým způsobem se svým klientem jednat, jak reagovat, naslouchat a porozumět klientovým záměrům, aby je byl schopen úspěšně vyřešit

(samozřejmě za předpokladu, že jsou v mezích zákona) a získal si klientovu důvěru. V průběhu roku přichází období, kdy daňový poradce tráví více času v kanceláři se svými klienty než s vlastní rodinou a na úkor svých osobních potřeb upřednostňuje pracovní. Lhůty a termíny dané zákonem jsou pro daňové poradce prioritou a povětšinou zákonem danou nutností. Jelikož v osobním životě se závazné termíny až tak často nevyskytují, může se stát, že poradci osobní sféru upozadí a nevěnují ji pozornost. Ve své profesi jsou poradci velmi disciplinovaní, otázkou je, proč je tak těžké svou disciplinovanost použít i v životě osobním. V praxi bývá časté, a to nejen v této profesi, že tato otázka přichází, až když jedince něco zastaví. Pod slovem „něco“ se může skrývat syndrom vyhoření, rozpadlé manželství, nemoc, anebo nechuť k dříve milovanému oboru.

Daňový poradce často bývá v pozici manažera a k plnění pracovních vizí a úkolů potřebuje řadu základních vlastností, schopností a dovedností jako je mimo jiné sebedůvěra, chuť se zdokonalovat a umět motivovat sebe i druhé. Z tohoto důvodu se Komora snaží podpořit osobní rozvoj svých členů a do počtu hodin KPV si poradci mohou za kalendářní rok započíst 10 hodin věnovaných právě svému osobnímu rozvoji.

Klíčové je, aby každému dávalo smysl to, co dělá a svoji profesi vykonával s láskou a nadšením. Odměnou je poté pocit naplnění, zadostiučinění, kariérní úspěch, a tím i celková radost z odvedené práce. Práce vykonávaná s radostí zvyšuje efektivitu a produktivitu obecně a má přímý vliv na zdraví a psychickou pohodu. Konečně za předpokladu, že většina zúčastněných, jak ze strany daňových poradců, tak správce daně alespoň z poloviny vykonává svou činnost v psychickém nastavení a rozpoložení výše zmíněném, tak při nejmenším roste pravděpodobnost, že prostředí a atmosféra bude přívětivější pro všechny zúčastněné.

Závěr

Prvotním impulsem k volbě tématu této diplomové práce byla vlastní zkušenost autorky s rozporem mezi představou o složitosti úspěšné přípravy vedoucí ke složení kvalifikačních zkoušek a následné praxi daňového poradce a skutečností reálné náročnosti přípravy na kvalifikační zkoušky a samotném úspěšném složení. Ve světle faktů nízké míry úspěšnosti uchazečů si tato práce za jeden z cílů nezadává poskytnout návod na úspěšné složení kvalifikační zkoušky, nýbrž nabídnout co možná nejpřesnější představu o tomto oboru.

Nutno mít na zřeteli, že práce rovněž obsahuje vlastní pohled autorky a za předpokladu, že v problematice zdaňování čtenář nachází zálibení, může mu tento text posloužit jako studnice základních informací k vytvoření základních obrysů tohoto oboru a zároveň být množinou variant způsobu přípravy na kvalifikační zkoušky a následnou praxi s mnoha praktickými zkušenostmi a doporučeními platnými pro obojí.

Ona výše zmíněná nízká míra úspěšnosti u kvalifikačních zkoušek patrně nebude způsobena pouze složitostí zkouškových případů či pro většinu nedostatečným časovým intervalem, avšak může zde hrát roli i v této práci zmíněná míra informovanosti a orientace v těchto specializovaných oborech.

Nemalá část občanů České republiky nevnímá rozdíl mezi finančním poradcem, daňovým poradcem, auditorem a účetním a v případě, že tento občan splní kvalifikační předpoklady připuštění ke kvalifikační zkoušce bez hlubšího prostudování náročnosti a obsahu oboru má vysokou pravděpodobnost, že obohatí většinovou skupinu neúspěšných uchazečů. Finanční poradce poskytuje klientovi odborný názor týkající se jeho financí, investování a hospodaření s jeho finančními prostředky. Účetní zpracovává účetnictví či daňovou evidenci a připravuje podklady pro zpracování daňových přiznání a daňový poradce daňová přiznání zpracovává a klientům radí v oblasti daní. Auditor se zabývá ověřováním účetních závěrek a kontroluje dodržování závazných norem a právních předpisů. Spolupráce mezi účetními, daňovými poradci, auditory a advokáty je nezbytná, jelikož úzká specializace v každém z těchto oborů je pro správný výkon profese velmi podstatná.

Vůči náročnosti zkoušek nemá autorka námitek a považuje je za zcela přiměřené. Tato práce si neklade za cíl odrazovat uchazeče, ale naopak ty, které problematika

daní zajímá a baví je vzdělávání se, nadchnout a všem ostatním, pro něž bývají daně spíše nepříjemnou nutností a zbytečnou složitostí, představit právě ty nadšené, kteří jim svými vědomostmi a zkušenostmi mohou pomoci v optimalizaci jimi ne zrovna milované daňové povinnosti a samozřejmě v mezích zákonů více či méně, ovšem nepochybně, vylepšit jejich rozpočet.

Autorka této práce se věnuje vzniku a vývoji Komory daňových poradců v první kapitole, ze které je patrné, že samotná změna politického systému státu velmi rychle vygenerovala přirozenou potřebu společnosti, která náhle mohla bez zábran a omezení realizovat své podnikatelské záměry, z čehož generovala zisky, které pochopitelně podléhaly a podléhají daňové povinnosti. Změna systému se týkala vzniku soukromého sektoru, změny ekonomického sektoru a byla spojena mimo jiné se vznikem střední třídy. Je nasnadě, že většina podnikatelů netouží své zisky tvořené úspěšným a fungujícím podnikatelským záměrem z nemalé části odevzdávat státu, který při nejlepší snaze o objektivitu ne vždy je dobrým hospodářem, ale naopak je přetavit v další úspěšné projekty a přirozeně rozvíjet svůj záměr a upevňovat pozici na trhu.

Jeden z cílů byla právě analýza vývoje právní úpravy profese. S postupnou novelizací během let, se původní záměr v základech nezměnil, pouze se doplňoval například o možnost vykonávání této profese právníckými osobami, až postupně nabyl dnešní podoby. Existence Komory daňových poradců je nejen užitečná, ale i nutná. Autorka práce je přesvědčena, že organizování a shromažďování odborníků, nejen v oboru daňové problematiky, je součástí přirozeného vývoje, ve kterém se profesionálové ve svém oboru, navíc s různou specializací, naprosto přirozeně vyhledávají a setkávají ať již za účelem konzultací, tak k vzájemnému předávání zkušeností. Bylo by možno namítnout, že k tomuto efektu by bezpochyby docházelo i bez existence Komory daňových poradců. Ovšem nelze opomenout klíčovou roli Komory při vyjednáváních se zástupci státu, tedy správcem daně, při kterých je tato organizace nepostradatelným oponentem a na základě velmi bohatých zkušeností svých členů je bezesporu velkou hybnou silou ve věcné argumentaci k státem nově zamýšleným zákonům a novelám. Jak plyne z Koordinačního výboru pro daně, kde k těmto diskuzím často dochází, nemůže nezasvěcený člověk mít představu, kolikrát již právě přítomnost Komory při těchto jednáních byla tím prvkem, který zvrátil či upravil navrhovaný zákon, který

by všem občanům přitížil v daňových povinnostech či by navýšil jejich čas strávený nutnými návštěvami úřadů. Mimo jiné Komora daňových poradců vzdělává a připravuje své potencionální budoucí členy kvalitními přípravnými kurzy, a tímto naplňuje jednu ze svých základních funkcí.

Cílem diplomové práce bylo mimo jiné zhodnocení zákonných kvalifikačních předpokladů nutných pro připuštění ke kvalifikačním zkouškám pro výkon této profese. Ke svéprávnosti a bezúhonnosti v oblasti daňového poradenství a zdaňování obecně patrně není třeba cokoliv dodávat, jelikož vzdělávat v tomto oboru jedince s úmyslem obohatit se ziskem z úmyslné trestné činnosti s nejvyšší pravděpodobností nebylo důvodem vzniku Komory daňových poradců. Další z podmínek je v podstatě v přímé souvislosti s výše zmíněným, jelikož daňový poradce současně zaměstnán správcem daně je zajisté v plném střetu zájmů a úmysl takového se dá velmi snadno odhadnout. Proti těmto podmínkám by následná mohla být předmětem diskuze.

Další podmínkou je nepřipuštění ke kvalifikační zkoušce během pěti let od data vyškrtnutí ze seznamu daňových poradců z důvodu disciplinárního opatření či správního trestu. V případě, že byl daňový poradce pravomocně odsouzen za trestný čin související s výkonem jeho profesní činnosti a byl mu tedy prokázán úmyslný trestný čin, například krácení daně, nabízí se otázka, zda takového vůbec kdy znovu připustit do řad daňových poradců či nikoliv, jelikož už se jedenkrát svou činností přičinil na poškození jména Komory daňových poradců jako celku. Benevolentnější optikou by bylo možné namítat, že každý člověk může být přirozeně sveden na špatnou cestu a po uvědomění si této skutečnosti by teoreticky mohl být oproti ostatním obohacen touto zkušeností a z ní vyplývajícími nepříjemnostmi, které by v budoucnu mohly zabránit zopakování trestního jednání. Přidanou hodnotu lze také spatřit ve faktu, že tento jedinec mohl objevit mezeru v zákoně a jeho zkušenosti lze využít k opravě systémové chyby či novelizaci konkrétní oblasti, které se jeho trestná činnost týkala.

Poslední podmínkou nutnou k připuštění ke kvalifikační zkoušce je dokončený bakalářský stupeň vysokoškolského studia, ovšem bez specifikace oborového zaměření. Tato podmínka je i v širších kruzích častým tématem diskuze a argumentace odpůrců i vítajících tuto podmínku mají nespočet logických a oprávněných zdůvodnění. Vzhledem k faktu, že daňový poradce v určitých

případech může stát na úrovni advokáta, jelikož obhájí klienta před správcem daně u soudu, vyzní středoškolské vzdělání u daňového poradce jako dostatečné vzhledem ke všem nárokům a podmínkám, které jsou pro advokáty povinností jako při nejmenším neobjektivní. Na druhé straně pro daňového poradce není soudní líčení primárním předmětem zájmu jeho profese, pouze se v jejím rámci do takovéto situace může dostat, avšak nemusí být v procesu aktivně činný a jeho klientela zpravidla tyto služby nevyhledává u daňových poradců jako spíše u výše zmíněných advokátů či daňových specialistů zaměřených na daňový proces, kteří ve většině případů vysokoškolské vzdělání mají. I následný předmět diskuzí je rovněž sporný.

První pohled by bylo možno shrnout tak, že oborově nespecifikované, tedy obecné, vysokoškolské vzdělání, které může, ale nemusí mít ve svém studijním programu předměty alespoň letmo související s daňovými zákony a ekonomikou, nepředstavuje žádnou přidanou hodnotu oproti například středoškolsky vzdělanému poradci na ekonomické škole. Konkrétně je tedy možno srovnat daňového poradce mající střední ekonomickou školu a daňového poradce, který studoval střední uměleckou školu a následně získal bakalářský titul na fakultě chemicko-technologické. Logičtější by v tomto příkladu z pohledu klienta bylo svěřit se do péče prvního poradce, který čtyři roky úspěšně procházel při svých středoškolských studiích předměty týkající se daní a ekonomie než do rukou vzdělaného umělce, který je nepochybně vybaven představou o anorganické chemii.

Obecně vzato lze protiargumentovat, že studium vysoké školy s sebou nese napříč obory určité dovednosti jako například zvládnutí pojmout velké množství probírané látky v krátkém čase a pochopení souvislostí nutných k úspěšnému absolvování zkoušky a může být tedy určitým znakem vypovídajícím na této obecné úrovni, že každý vysokoškolsky vzdělaný jedinec by se měl lépe a rychleji zorientovat v něčem tak obsáhlém a složitém jako je problematika zdaňování v České republice i v jiných státech. Míra vzdělání a nutná minimální praxe pro samostatnou činnost daňového poradce bude pravděpodobně vždy předmětem diskuzí s nejasným výsledkem.

Konkrétním příkladem rozdílného přístupu kvalifikačních předpokladů je právní úprava této profese v České a Slovenské republice, kde slovenská úprava vyžaduje vysokoškolské vzdělání zakončené magisterským titulem, ovšem bez oborové specifikace, avšak s povinností pětileté právnické či ekonomické praxe nebo praxe

tříleté jako asistent daňového poradce. Zajímavostí s přihlédnutím k odlišně zvolené metodice České a Slovenské republiky v oblasti minimálního vzdělání a praxe může být poměr počtu občanů na jednoho daňového poradce, který ke konci roku 2021 činil 2118 občanů na jednoho daňového poradce v České republice a 5274 občanů na jednoho daňového poradce ve Slovenské republice. Tento fakt sám o sobě, byť zdánlivě slibující snazší nabrání klientely pro daňové poradce na Slovensku, nemusí nutně mít výpovědní hodnotu, ačkoliv může svádět k přesvědčení, že obecně vyšší nároky na vzdělání a praxi vyžadující Komora daňových poradců na Slovensku od svých členů, má za následek méně početnou základnu této organizace vzhledem k počtu obyvatelstva Slovenské republiky. Jelikož je zde po členech vyžadována praxe asistenta daňového poradce, která bude povětšinou placena nevalně, a to po tři roky, stane se tak sama tato skutečnost nepřekonatelnou finanční překážkou pro velké množství potencionálních uchazečů o tuto profesi.

Tímto byly zhodnoceny všechny zákonné kvalifikační předpoklady nutné pro připuštění ke kvalifikační zkoušce pro výkon profese daňového poradce. Praktickým přínosem autorky v rámci této práce je doporučení pro uchazeče o tuto profesi na základě zhodnocení vlastních zkušeností s přípravou na kvalifikační zkoušky, jejich úspěšným složením a následnou praxí v oboru z hlediska oborové profilace a volby adekvátního institucionálního či individuálního vzdělávání, jelikož výběr školy a vhodného oboru je zásadní. Závěrem lze konstatovat, že všechny cíle této práce byly naplněny.

Po celou dobu tvorby této práce bylo snahou autorky postupovat objektivně a dávat věcná a funkční doporučení pro zájemce o tento obor, avšak nezapomíná na obecnou rovinu, ve které se snaží oslovit širší čtenářskou obec a vyvolat tak zamyšlení nad tímto tématem i nastíněnými otázkami a případně je inspirovat ke zvážení kariéry daňového poradce.

Seznam literatury

CFE Annual Report 2020 [online]. Brussels: CFE Tax Advisers Europe, 2021 [cit. 2021-9-17]. Dostupné z: <https://taxadviserseurope.org/blog/portfolio-items/cfe-tax-advisers-europe-annual-report-2020/>

CFE Tax Advisers Europe: About us [online]. Brussels: Tax Advisers Europe, 2021 [cit. 2021-9-10]. Dostupné z: <https://taxadviserseurope.org/>

Daňové zákony a účetnictví: podle stavu k ... s paralelním vyznačením změn od ...: vhodné jako pomůcka ke kvalifikačním zkouškám na daňového poradce. Brno: Komora daňových poradců ČR, [2003]. ISBN 978-80-9067.

Daňový řád: Daňové poradenství; Finanční správa ČR; Mezinárodní spolupráce: redakční uzávěrka ... Ostrava: Sagit, 2009-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-446-7.

Disciplinární řád [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2021 [cit. 15.09.2021]. Dostupné z: <https://www.kdpcr.cz/informace/predpisy/disciplinari-rad>

Etický kodex [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2021 [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <https://www.kdpcr.cz/informace/predpisy/eticky-kodex>

HALÁSEK DOSEDĚLOVÁ, Kateřina a Eliška MARKOVÁ. Význam a přínos evidence skutečných majitelů pro identifikaci možných nekalých a nelegálních praktik. *Auditor* [online]. Praha, 2021, **2021**(7), 19-21 [cit. 2021-11-21]. ISSN 1210-9096. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/6588/7-auditor-2021.pdf>

HORNOCHOVÁ, Simona. Rozhovor: Ing. Tomáš Goláň-daňový poradce, senátor Parlamentu ČR a předseda Ústavně právního výboru Senátu. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2021, **2021**(2), 4-6. ISSN 1211-9946.

International Fiscal Association | IFA. *International Fiscal Association | IFA* [online]. Copyright © [cit. 17.09.2021]. Dostupné z: <https://www.ifa-cr.cz/>

Kontinuální profesní vzdělávání [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2021 [cit. 15.09.2021]. Dostupné z: <https://www.kdpcr.cz/informace/predpisy/kontinualni-profesni-vzdelavani>

KOZÁK, Martin. Zpráva o činnosti Dozorčí komise za uplynulé období. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2019, **2019**(12), 25. ISSN 1211-9946.

LANDGRÁF, Roman. Aplikace obecné důkazní nauky v daňověprávních procesech: vybrané poznámky. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2021, **2021**(2), 35. ISSN 1211-9946.

LICHNOVSKÝ, Ondřej, Jan VUČKA a Lukáš KRÍSTEK. *Trestní právo daňové*. Praha: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-800-9.

Logo KDP ČR [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2004 [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <https://moje.kdpcr.cz/komora/public-relations-a-propagace-profese/uzivani-logo-kdp-cr/logo-ke-stazeni>

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla. Disciplinární komise. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2020, **2020**(4), 27. ISSN 1211-9946.

MEJZLÍK, Ladislav. Interpretace Národní účetní rady jako "best practice" v ČR? *Český finanční a účetní časopis*. 2011, **2011**(2), 4-6. ISSN 18022200. Dostupné také z: <http://cfuc.vse.cz/doi/10.18267/j.cfuc.101.html>

NEKOVÁŘ, Jiří. Historie Koordinačního výboru MF ČR. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2018, **2018**(3), 24.

NEKOVÁŘ, Jiří. Jak ve spolupráci s Ministerstvem financí? *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 1993, **1993**(2), 4-5.

NEKOVÁŘ, Jiří. Rozhovory s jednotlivými prezidenty Komory daňových poradců ČR. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2018, **2018**(3), 12.

NEUŽIL, Radek. Mezinárodní spolupráce daňových poradců je nutností: Rozhovor s Piergiorgio Valente, prezidentem CFE Tax Advisers Europe. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2018, **2018**(3), 16. ISSN 1211-9946.

NEUŽIL, Radek. Novela zákona o daňovém poradenství. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2004, **2004**(5), 38-39.

NOVOTNÁ, Monika, Kateřina JORDANOVÁ, Lenka KRUPIČKOVÁ a Jakub ŠOTNÍK. *Daňové řízení*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-730-9.

NOVOTNÝ, Radek. Závaznost soudních rozhodnutí v (nejen) daňových sporech. *Auditor*. Praha, 2015, **2015**(2), 11. ISSN 1210-9096.

PIECH, Marek. Novela zákona o Komoře daňových poradců-právnícké osoby. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. ASPI, 2008, **2008**(3), 24-26. ISSN 1211-9946.

Razítko KDP ČR [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2014 [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <https://moje.kdpcr.cz/informace/aktuality/upozorneni-na-spravne-pouzivani-logo-komory>

RICHTEROVÁ, Tatjana. Reakce na rozhovor s Tomášem Goláněm. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 2021, **2021**(3), 6. ISSN 1211-9946.

SADOVSKÝ, Zdeněk. Úvodní slovo. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 1993, **1993**(1), 1-5.

SKÁLOVÁ, Jana a Šárka LÁSKOVÁ. Jak se změnilly kvalifikační zkoušky v čase, aneb bez zkoušky do Komory nevstoupíš. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. Praha, 2018, **2018**(3), 30. ISSN 1211-9946.

Stanovy [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2021 [cit. 15.09.2021]. Dostupné z: <https://www.kdpcr.cz/informace/predpisy/stanovy>

ŠKODA AUTO Vysoká škola. Studijní programy a specializace [online]. Mladá Boleslav, 2021 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.savs.cz/studijni-programy-a-specializace>

ŠŤASTNÝ, Zdeněk. Úvodní slovo. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 1994, **1994**(7), 1.

Tax Advisers Europe [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2021 [cit. 2021-9-5]. Dostupné z: <https://moje.kdpcr.cz/odborne/zahranici/cfe-tax-advisers-europe>

TUČEK, Jan. Mezinárodní srovnání výkonu profese daňového poradce ve vybraných zemích. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. Praha, 2018, **2018**(3), 20. ISSN 1211-9946.

TUČEK, Martin. Informace o činnosti prezidia KDP ČR. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. 1993, **1993**(2), 1-2.

TUČEK, Martin. Zpráva viceprezidenta o činnosti Prezidia KDP ČR. *Bulletin Komory daňových poradců České republiky*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, **2012**(4), 113-116. ISSN 1211-9946.

Vysoká škola ekonomická v Praze. Studijní programy bakalářského studia [online]. Praha, 2021 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://ffu.vse.cz/mam-zajem-o-studium-na-fakulte/bakalarske-studium/>

Zákon č. 105/1990 ze dne 18. dubna 1990 o soukromém podnikání občanů. *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1990, částka 23, s. 462-468.

Zákon č. 110/2019 ze dne 12. března 2019 o zpracování osobních údajů. *Sbírka zákonů České republiky*. 2019, částka 47, s. 890-911.

Zákon č. 253/2008 ze dne 5. června 2008 o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 80, s. 3686-3712.

Zákon č. 37/2021 ze dne 19. ledna 2021 o evidenci skutečných majitelů. *Sbírka zákonů České republiky*. 2021, částka 17, s. 426-442.

Zákon č. 40/2009 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s. 354-461.

Zákon č. 523/1992 ze dne 20. října 1992 o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky. *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1992, částka 105, s. 3107-3111.

Zákon č. 634/1992 ze dne 16. prosince 1992 o ochraně spotřebitele. *Sbírka zákonů Česjí a Slovenské federativní republiky*. 1992, částka 130, s. 3811-3816.

Zákon č. 89/2012 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s.1026-1365.

Zkušební řád [online]. Brno: *Komora daňových poradců ČR*, 2021 [cit. 15.09.2021]. Dostupné z: <https://www.kdpcr.cz/informace/predpisy/zkusebni-rad>

Zpráva o činnosti Komory v roce 2020. Brno, 2021. Dostupné také z: <https://moje.kdpcr.cz/informace/aktuality/zprava-o-cinnosti-komory-v-roce-2020>

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr. 1 Tématické členění cílů diplomové práce.....	12
Obr. 2 Logo KDP ČR Obr. 3 Vzor razítka KDP ČR	13
Obr. 4 Vývoj počtu DP v letech 1993 až 2020	18
Obr. 5 Průkaz daňového poradce.....	35
Obr. 6 Osvědčení o zápisu do seznamu DP	35
Obr. 7 Zastoupení mužů a žen mezi daňovými poradci k 31.12.2020.....	37
Obr. 8 Počet daňových poradců podle věkových kategorií k 31.12.2020	37

Seznam tabulek

Tab. 1 Vývoj celkového počtu daňových poradců v jednotlivých letech	18
Tab. 2 Statistika disciplinárních řízení v roce 2020	25
Tab. 3 Úspěšnost u kvalifikační zkoušky v letech 1993-2017.....	44

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Bc. Martina Fišerová		
STUDIJNÍ PROGRAM/OBOR/SPECIALIZACE	Specializace Mezinárodní podnikání a právo		
NÁZEV PRÁCE	Právní úprava daňového poradenství v ČR		
VEDOUCÍ PRÁCE	JUDr. Petr Frischmann, LL.M., Ph.D.		
KATEDRA	KEP - Katedra ekonomie a práva	ROK ODEVZDÁNÍ	2022
POČET STRAN	72		
POČET OBRÁZKŮ	8		
POČET TABULEK	3		
POČET PŘÍLOH	0		
STRUČNÝ POPIS	<p>Práce je zaměřena na právní úpravu daňového poradenství v ČR. Cílem práce je analýza vývoje právní úpravy, zhodnocení adekvátního nastavení kvalifikačních předpokladů pro výkon daňového poradenství, analýza a zhodnocení zákonných kvalifikačních předpokladů uchazečů se zřetelem k obsahu curricula vysokých škol ekonomického zaměření, analýza a zhodnocení úlohy a funkce Komory daňových poradců ČR v procesu přípravy k úspěšnému složení kvalifikačních zkoušek uchazečů a individuální či institucionální formy vzdělávání uchazečů. Praktickým přínosem je doporučení pro uchazeče z hlediska oborové profilace a volby vhodných forem a metod individuální přípravy. Práce porovnala nabízené možnosti a dává cenná doporučení pro budoucí daňové poradce i vzdělávací instituce.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	<p>Daňové poradenství, daňový poradce, Komora daňových poradců České republiky, kvalifikační předpoklady, kvalifikační zkouška, správce daně, finanční úřad, daňové řízení, trestní řízení, zdaňování, daňová problematika, oborová profilace, institucionální vzdělávání, vzdělávání uchazečů, přípravné kurzy, kontinuální vzdělávání.</p>		

ANNOTATION

AUTHOR	Bc. Martina Fišerová		
FIELD	Specialization International Business and Law		
THESIS TITLE	Legal adjustment of tax consultancy in the Czech Republic		
SUPERVISOR	JUDr. Petr Frischmann, LL.M., Ph.D.		
DEPARTMENT	KEP - Department of Law and Economics	YEAR	2022
NUMBER OF PAGES	72		
NUMBER OF PICTURES	8		
NUMBER OF TABLES	3		
NUMBER OF APPENDICES	0		
SUMMARY	<p>This thesis is aimed at a legal adjustment of tax consultancy in the Czech Republic. The aim of this thesis is to analyse development of a legal adjustment, evaluation of adequate qualification in tax consultancy, to analyse and evaluate qualification requirement of candidates with considering the curricula of Universities of Economics. The thesis also analyses the role of Chamber of tax advisers of the Czech Republic, its support during the preparatory procedure and during qualification exam in private structure of education as well as in institutional structure of education. The thesis contributes to candidates with their subject of specialization and individual preparation. The thesis compares the offering possibilities and it also provides important recommendation for tax advisers-to-be as well as for educational institutions.</p>		
KEY WORDS	<p>Tax consultancy, a tax adviser, Chamber of tax advisers in the Czech Republic, qualification requirement, qualification exams, a tax administrator, revenue authority, tax law procedure, criminal law procedure, taxation, tax issues, a subject of specialization, an institutional structure of education, education of candidates, preparatory training courses, continuous education.</p>		

